

**KATEDRA GEOGRAFIE A GEOEKOLÓGIE  
FAKULTY HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED  
PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE  
a jej pozícia v geografickej edukácii a výskume  
na konci druhého tisícročia**

**René MATLOVIČ**

**Abstract**

*The article contains the basic data concerning the institutional and personal development and contemporary trends of the geographical education and geographical research in Prešov. The study deals with the history of the Department of Geography and Geoecology University of Prešov and documents the contemporary evaluation of the principal results of the activities all members of this department.*

**Key words:** *P. J. Šafárik University, University of Prešov, Department of Geography and Geoecology, physical geography, human geography, cartography, methodology of teaching geography*

**Úvod**

Zárodky formovania tradície geografickej edukácie na vysokoškolskej úrovni v Prešove možno hľadať vo vzniku evanjelického kolégia v r. 1667, ktoré sa rýchlo etablovalo ako jedna z najvýznamnejších hornouhorských vzdelávacích inštitúcií. V študijnom programe kolégia nechýbala geografia, ktorú zozačiatku prednášal Michal Pancratius. V ďalších obdobiach na kolégiu v úlohe študentov a profesorov pôsobili viaceré osobnosti, ktoré sa výrazne presadili v oblasti geografického bádania, edukácie a propagácie. Medzi študentami kolégia to boli napr. Ján Adam Rayman, Ján Matej Korabinský, Pavol Rebery, Samuel Augustíni ab Hortis, Ján Hunfalvy, Ján Pettko, Jozef Jekelfalussy, Alfréd Grósz a Juraj Janoška. Z kolegiálnych profesorov je možné spomenúť Fridricha Hazslinszkého, Jána Csinka, Jozefa Koreňa, Ladislava Urbánka a Mirka Trnovského. V 19. stor. geovedne orientované osobnosti pôsobili aj na rímskokatolíckom kráľovskom gymnáziu. K známym a publikačne činným osobnostiam tejto inštitúcie sa zaradil napr. Jan

---

**RNDr. René MATLOVIČ, PhD.**

*Katedra geografie a geoeológie Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity  
ul. 17. nov. 1, 081 16 Prešov, e-mail: matlren@unipo.sk*

Nepomuk Woldřich. Evanjelické kolégium v r. 1918 stratilo charakter vysokej školy a v r. 1945 zanikol aj posledný ústav prešovského kolégia – kolegiálne gymnázium. Zakrátko však vznikli nové vzdelávacie inštitúcie, ktoré nadviazali na bohaté tradície prešovského školstva a priniesli aj rozvoj vysokoškolskej geografickej edukácie a bádania na východnom Slovensku.

### **Inštitucionálny a personálny vývin**

Sprvu sa tento rozvoj realizoval v Košiciach, kde bola v r. 1949 zriadená pobočka Pedagogickej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave, ktorej úlohou bolo vyriešiť problém chronického nedostatku učiteľov na východnom Slovensku. Už predtým, od r. 1946 v Košiciach a od r. 1947 aj v Prešove, pracovali konzultačné strediská pre diaľkové štúdium učiteľstva. Na pedagogickej fakulte sa v r. 1949 sformoval ústav geografie, ktorého organizátorom bol M. Papík. Sprvoti tu pracoval na čiastkový úväzok ako stredoškolský profesor, v r. 1951 prešiel na fakultu na plný úväzok. Ústav geografie sa stal prvým akademickým geografickým pracoviskom v tomto období na Slovensku, ktoré bolo umiestnené mimo Bratislavy.

V r. 1952 sa pobočka Pedagogickej fakulty SU presťahovala do Prešova. Ústav geografie bol súčasťou katedry prírodných vied, ktorá združovala i ústavy botaniky, zoológie, chémie a geológie. Vedúcim katedry bol do r. 1954 M. Papík, potom sa ním stal geológ J. Činčár. Ústav geografie sa v r. 1952 personálne posilnil príchodom J. Karniša. O rok neskôr došlo k organizačnej reforme vzdelávania učiteľov na Slovensku. Na báze pobočky pedagogickej fakulty vznikla Vyššia pedagogická škola v Prešove, ktorá vychovávala učiteľov pre 6. – 8. ročník základných škôl. V r. 1954 opustilo školu prvých 20 absolventov učiteľstva zemepisu. Pokračovalo priestorové i personálne budovanie ústavu, ktorý bol umiestnený v budove bývalého evanjelického kolegiálneho gymnázia na dnešnom Námestí legionárov. Postupne boli prijatí noví pracovníci – v r. 1954 M. Mihály a v r. 1958 L. Štecová. V r. 1959 sa opäť reorganizoval systém vysokoškolskej prípravy učiteľov. Vznikli dva pedagogické inštitúty, ktorých sídlami sa stali Prešov a Košice. Z prešovského pracoviska odišiel na novovytvorenú košickú katedru M. Papík.

V r. 1961 došlo k výraznému medzníku v inštitucionálnom vývine pracoviska. Ústav geografie sa vyčlenil z katedry prírodných vied, čím vznikla samostatná katedra geografie. Personálne zloženie katedry tvorili J. Karniš, M. Mihály, L. Štecová a novoprijatý pracovník J. Danko. V r. 1962 k nim pribudli S. Krenický a G. Gašpar a v r. 1963, po zlúčení pedagogických inštitútov, prišli z Košíc do Prešova aj M. Papík, J. Šišák, J. Čurný a K. Lehotský. V r. 1964 sa Pedagogický inštitút v Prešove pretvoril na pedagogickú fakultu, ktorá sa začlenila do zväzku Univerzity Pavla Jozefa Šafárika so sídlom v Košiciach ako jej štvrtá fakulta. Výuka odboru geografia sa takto dostala na univerzitnú pôdu, čím sa zvýšila i prestíž pracoviska a jeho absolventov. Na katedre geografie pracovalo v tomto období 8 vedecko-pedagogických pracovníkov: J. Karniš, M. Papík, J. Šišák, M. Mihály, L. Štecová, G. Gašpar, S. Krenický a J. Čurný. Poslední traja menovaní opustili pracovisko z rozličných dôvodov v r. 1965-1966.



Na základe odporúčania vedeckého kolégia geológie a geografie Slovenskej akadémie vied v Bratislave bolo 1. 9. 1966 zriadené pri katedre vedecké pracovisko Kabinet pre výskum prírodného prostredia (neskôr Kabinet pre výskum krajiny). Jeho úlohou bolo zintenzívnenie vedecko-výskumnej aktivity na poli geografie v regióne východného Slovenska. Bolo to jediné vedecko-výskumné pracovisko, ktoré pôsobilo na Pedagogickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Prešove. V začiatkoch pracovný kolektív kabinetu tvorili J. Harčár, J. Košťálik, E. Kandoová – Michaeli a krátkodobo pôsobiaci A. Sabol. Okrem nich tu pracovali 2 technickí pracovníci. Na katedru bol v r. 1967 prijatý R. Novodomec. Koncom 60. rokov na katedre a v kabinete pracovali celkom 3 docenti, 1 odborný asistent CSc., 2 odborní asistenti, 1 asistent, 2 vedeckí pracovníci, 5 technických síl a 1 sekretárka.

Začiatkom 70. rokov na katedru nepriaznivo doľahli udalosti spojené s nástupom tzv. normalizácie. J. Karniš, pod ktorého vedením sa katedra vybuďovala a vypracovala na popredné pracovisko v celoslovenskom kontexte, bol zbavený vedenia katedry a v r. 1972 dokonca prinútený pracovisko opustiť. Napriek tomu však dobre sformovaný pracovný kolektív katedry úspešne plnil pedagogické a vedecko-výskumné úlohy naďalej. V ďalších rokoch boli na katedru prijatí Z. Hochmuth (1974), O. Leššová (1978) a V. Kandračová (1979). Z utlmovanej katedry geológie, biológie a základov poľnohospodárskej výroby prišiel v r. 1978 J. Hrinda. V tom istom roku odišiel z pracoviska J. Harčár, ktorý sa stal vedúcim novozriadeného detašovaného pracoviska Geografického ústavu SAV v Košiciach. V priebehu 70. rokov nastala významná zmena v organizácii vysokoškolskej prípravy učiteľov. Od r. 1977 začala Pedagogická fakulta UPJŠ pripravovať nielen učiteľov zemepisu pre II. stupeň základných škôl, ale aj stredoškolských učiteľov zemepisu. Štúdium sa predĺžilo zo štyroch na päť rokov.

V dôsledku prijatia nového zákona o vysokých školách bol v r. 1981 zrušený Kabinet pre výskum krajiny a jeho pracovníci sa stali vedeckými pracovníkmi katedry geografie. Novými pracovníkmi sa v r. 1981 stali J. Mihalčín a R. Ištók, z katedry odišla O. Leššová – Vašáková. V prvej polovici 80. rokov dosiahla katedra veľmi priaznivú kvalifikačnú štruktúru. Pôsobil tu 1 profesor, 5 docenti, 2 vedeckí pracovníci CSc. a 4 odborní asistenti. Významne sa zmenili aj materiálno-priestorové podmienky pedagogickej a vedecko-výskumnej práce. Po dobudovaní vysokoškolského výukového objektu v r. 1984 na dnešnej Ul. 17. novembra sa katedra presťahovala do nových priestorov. Okrem pracovni dostala katedra k dispozícii posluchárne, geologické laboratórium, fotolaboratórium, knižnicu a študovňu. Výraznou stratou pre pracovisko boli predčasné úmrtia J. Hrindu (1984) a J. Šišáka (1986). Do dôchodku odišiel M. Papík (1986) a z iných dôvodov pracovisko opustil J. Mihalčín (1984). V tomto období boli prijatí na katedru prví vlastní absolventi J. Kancír (1984) a A. Lacová – Madziková (1986). V r. 1987 sa na krátky čas stal vedeckým pracovníkom katedry psychológ doc. PhDr. Ing. František Olejár, CSc. Neskôr sa pracovníkmi katedry stali B. Nižnanský (1988) a R. Matlovič (1990).

Do deväťdesiatych rokov vstúpila katedra už v nových spoločensko-ekonomických podmienkach. V technickom vybavení katedry sa to prejavilo postupným

budovaním laboratória geoinformatiky a kartografie. Oblasť personálneho budovania výrazne ovplyvnilo zrušenie detašovaného pracoviska Geografického ústavu SAV v Košiciach v r. 1991. Z tejto vedecko-výskumnej inštitúcie sa už v r. 1991 do Prešova vrátil J. Harčár. Neskôr k nemu pribudli jeho kolegovia D. Popjaková (1992) a L. Dzurovčin (1997). V r. 1998 prišla na pracovisko mladá doktorandka M. Tobiašová. V priebehu tohto obdobia viacerí dlhoroční pracovníci katedry odišli do dôchodku – v r. 1991 L. Štecová a M. Mihály a v r. 1995 J. Košťálik. R. Novodomec v r. 1998 prešiel pôsobiť do Banskej Bystrice na Univerzitu M. Bela. V súčasnosti pôsobia na katedre 3 docenti, 2 odborní asistenti CSc. a PhD., 3 odborní asistenti, 1 asistent a 3 vedeckí pracovníci, z toho jeden CSc. Viacerí pracovníci dokončujú kandidátske dizertačné práce a pripravujú sa na habilitačné pokračovania, čo nasvedčuje na skorú perspektívu vylepšenia uvedenej kvalifikačnej štruktúry pracoviska.

Nové tendencie v geografickej edukácii, v ktorej je čoraz väčší dôraz kladený na otázky ochrany a tvorby životného prostredia, našli odraz aj v zmene študijného programu a v rozšírení vedecko-výskumných záujmov katedry. V tejto súvislosti sa v r. 1996 katedra premenovala na katedru geografie a geoekológie. V r. 1997 došlo k významnej zmene v inštitucionálnom začlenení katedry. Pôvodné prešovské fakulty Univerzity P. J. Šafárika vytvorili samostatnú Prešovskú univerzitu. Pedagogická fakulta sa taktiež rozčlenila, pričom katedra geografie a geoekológie sa stala súčasťou Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity. V súčasnosti predstavuje jediné vedecko-výskumné a pedagogické pracovisko tohto zamerania nielen v Prešovskom kraji, ale aj na území východného Slovenska, hoci v najbližšom období sa očakáva vznik podobne zameraného pracoviska aj v Košiciach. Prešovská katedra sa tradične radí medzi popredné geografické pracoviská v celoslovenskom kontexte, pričom viaceré aktivity jej pracovníkov si vyslúžili aj medzinárodné uznanie. Nemalú zásluhu na tejto pozícii majú aj pracovníci, ktorí zastávali funkciu vedúceho ústavu a od r. 1961 vedúceho katedry: doc. RNDr. Matej Papík (1951-1952), doc. RNDr. Ján Karniš, CSc. (1952-1970), prof. RNDr. Ján Šišák, CSc. (1971-1981), doc. RNDr. Martin Mihály, CSc. (1981-1986), doc. RNDr. Rudolf Novodomec, CSc. (1986-1994), doc. RNDr. Ján Harčár, CSc. (1994-1997) a doc. RNDr. Eva Michaeli, CSc. (od r. 1997).



| <i>Meno</i>         | <i>Pôsobenie<br/>na katedre</i> | <i>Prof.</i> | <i>DrSc.</i> | <i>Doc.</i> | <i>CSc.</i>       | <i>RNDr.</i>      |
|---------------------|---------------------------------|--------------|--------------|-------------|-------------------|-------------------|
| Čurný Ján           | 1963-1965                       |              |              |             |                   |                   |
| Danko Jozef         | 1961-1963                       |              |              |             |                   |                   |
| Dzurovčin Ladislav  | 1997-                           |              |              |             | 1991              | 1984              |
| Gášpar Gregor       | 1962-1966                       |              |              |             |                   |                   |
| Harčár Ján          | 1967-1978, 1991-                |              |              | 1994        | 1976              | 1968              |
| Hochmuth Zdenko     | 1974-                           |              |              | 1989        | 1984              | 1975              |
| Hrinda Ján          | 1978-1984                       |              |              | 1974        | 1971              | 1969              |
| Ištok Robert        | 1981-                           |              |              |             | 1997              | 1983              |
| Kancír Ján          | 1984-                           |              |              |             |                   | 1985 <sup>2</sup> |
| Kandráčová Viktória | 1979-                           |              |              |             |                   | 1981              |
| Karniš Ján          | 1952-1972                       |              |              | 1962        | 1961              | 1952              |
| Košťálik Ján        | 1966-1995                       | 1993         | 1992         | 1966        | 1961              | 1966              |
| Krenický Sergej     | 1962-1965                       |              |              |             |                   |                   |
| Lehotský Karol      | 1963-1964                       |              |              |             |                   |                   |
| Leššová Oľga        | 1978-1982                       |              |              |             |                   | 1981              |
| Madziková Alena     | 1986-                           |              |              |             |                   | 1986 <sup>2</sup> |
| Matlovič René       | 1990-                           |              |              |             | 1997 <sup>1</sup> | 1990              |
| Mihalčín Juraj      | 1981-1984                       |              |              |             |                   |                   |
| Mihály Martin       | 1954-1991                       |              |              | 1977        | 1972              | 1968              |
| Michaeli Eva        | 1966-                           |              |              | 1992        | 1979              | 1976              |
| Nižnanský Branislav | 1988-                           |              |              |             |                   | 1983              |
| Novodomec Rudolf    | 1967-1998                       |              |              | 1982        | 1977              | 1975              |
| Olejár František    | 1987-1987                       |              |              | 1974        | 1964              |                   |
| Papík Matej         | 1951-1959, 1963-1986            |              |              | 1960        |                   | 1968              |
| Popjaková Dagmar    | 1992-                           |              |              |             |                   | 1987              |
| Sabol Anton         | 1967-1968                       |              |              |             |                   |                   |
| Šišák Ján           | 1963-1986                       | 1981         |              | 1973        | 1969              | 1971              |
| Štecová Ľudmila     | 1958-1991                       |              |              |             |                   | 1981              |
| Tobiášová Martina   | 1998-                           |              |              |             |                   |                   |

<sup>1</sup> – PhD., <sup>2</sup> – PaedDr.

## Pedagogická činnosť

V prvej etape svojho vývinu (1949 – 1977) zabezpečoval ústav geografie a od r. 1961 katedra geografie prípravu učiteľov pre II. stupeň základných škôl. V tomto období sa štúdium realizovalo v dvojkombináciách a trojkombináciách. Zemepis bolo možné najčastejšie študovať v dvojkombinácii s dejepisom, matematikou, prírodopisom a telesnou výchovou. Menej časté boli kombinácie so slovenským jazykom, výtvarnou výchovou a hudobnou výchovou. Z trojkombinácii bolo možné študovať zemepis s prírodopisom a chémiou, matematikou a základmi techniky, ruským jazykom a hudobnou výchovou, dejepisom a ukrajinským jazykom, matematikou a výtvarnou výchovou. V 60. rokoch bolo možné štúdium zemepisu kombinovať s učiteľstvom pre I. stupeň základných škôl. V študijnom pláne geografie figurovali v 60. rokoch nasledovné disciplíny: Úvod do štúdia geografie a dejiny geografie, Matematická geografia, Matematické a grafické metódy v geografii, Geológia, Kartografia, Fyzická geografia, Ekonomická geografia, Geografia zahraničných krajín, Geografia ZSSR, Geografia ČSSR, Teória vyučovania zemepisu a voliteľný seminár. Súčasťou študijného plánu boli exkurzie a terénne cvičenia, priebežná a súvislá pedagogická prax. Okrem pracovníkov katedry na výučbe participovali aj viacerí externisti. V 70. a zač. 80. rokov to boli doc. RNDr. Jozef Kvitkovič, CSc. z Geografického ústavu SAV v Bratislave, RNDr. Jozef Krcho, CSc. z Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, doc. RNDr. Jaroslav Mazúrek, CSc. z Katedry geografie Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici a RNDr. Ján Hirko zo Strednej pedagogickej školy v Prešove. V r. 1954 – 1980 získalo kvalifikáciu učiteľa zemepisu pre II. stupeň základných škôl na prešovskej katedre celkovo 873 absolventov v dennej i diaľkovej forme štúdia.

V r. 1977 začala katedra pripravovať absolventov študijného odboru 76-12-8 učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, ktorí majú kvalifikáciu pôsobiť na II. stupni základných škôl ako aj na strednej škole. Štúdium sa predĺžilo na päťročné a realizovalo sa v dvojkombináciách s matematikou, ruským jazykom, pedagogikou a telesnou výchovou. V študijnom programe geografie figurovali v 80. rokoch nasledovné disciplíny: Úvod do štúdia geografie, Základné poznatky o Zemi a vesmíre, Kvantitatívne metódy v geografii, Geológia, Kartografia a topografia, Geografia obyvateľstva a sídiel a základy demografie, Meteorológia, klimatológia a hydrológia, Geomorfológia a fyzickogeografické syntézy, Pedogeografia a biogeografia, Ekonomická geografia, Úvod do politickej a regionálnej geografie, Regionálna geografia ZSSR, Regionálna geografia Európy, Regionálna geografia ČSSR, Regionálna geografia svetadielov a oceánov, Teoretická geografia, Náuka o krajine a starostlivosti o životné prostredie, Didaktika geografie, Metódy geografického výskumu, Špeciálny seminár, terénne praxe, exkurzie a pedagogické praxe. Okrem toho katedra zabezpečovala výučbu pre študentov dvojročného doplnkového štúdia a postgraduálneho štúdia, cieľom ktorých bolo rozšíriť kvalifikáciu absolventov spred r. 1982 o učiteľstvo pre stredné školy a prehĺbiť a rozšíriť vedomosti absolventov a vytvoriť predpoklady pre čiastočnú



špecializáciu niektorej z geografických disciplín. Aj v 80. rokoch pôsobili na katedre externí učitelia, najmä odborníci z praxe. Dlhšie obdobie tu vyučovali RNDr. Ján Harčár, CSc. z košického pracoviska Geografického ústavu SAV a Ing. arch. Václav Kohlmayer, CSc. zo Stavoprojektu Prešov a neskôr z Okresného národného výboru v Prešove.

Okrem denného a diaľkového štúdia budúcich učiteľov geografie katedra zabezpečovala aj výchovu nových vedeckých pracovníkov v rámci vedeckej ašpirantúry. V 80. rokoch bola školiacim pracoviskom vo vednom odbore 75-02-9 teória vyučovania geografie. Osobitnou formou pedagogickej práce, najmä s talentovanými študentmi, bol krúžok študentskej vedeckej a odbornej činnosti, založený v r. 1974. Študentské práce z Prešova sa nestratili v konkurencii prác študentov z Prahy, Brna a Bratislavy na celoštátnych kolách súťaže ŠVOČ. V r. 1974-1990 tieto práce získali tri prvé, tri druhé a 5 tretích miest. Po zrušení celoštátnej koordinácie študentských súťaží činnosť na poli študentskej vedeckej a odbornej práce ochabla a dnes neprekračuje úroveň fakulty.

V r. 1990-1997 si študenti Pedagogickej fakulty UPJŠ mohli voľiť akúkoľvek kombináciu z predmetov, ktoré boli vyučované na fakulte. V súčasnosti je možné geografiu kombinovať s anglickým jazykom, biológiou, matematikou, dejepisom, spoločenskou výchovou, etickou výchovou a telesnou výchovou. Štúdium je magisterské a trvá päť rokov. Súčasný študijný program učiteľského štúdia na prešovskej katedre tvoria po ostatnej úprave nasledovné disciplíny: Geografická tektológia, Planetárna geografia, Geoinformatika a kartografia, Geológia a litogeografia, Meteorológia, klimageografia a hydrogeografia, Geomorfológia a morfogeografia, Pedogeografia a biogeografia, Geografia obyvateľstva a sídiel, Geografia výroby, Geografia nevýrobnej sféry, Politická geografia a geopolitika, Fyzická geografia svetadielov a oceánov, Humánna geografia Európy, Humánna geografia Ameriky a Austrálie, Humánna geografia Ázie a Afriky, Mikrogeografia, Geoekológia a environmentalistika, Regionálna geografia Slovenskej republiky, Didaktika geografie, Terénne cvičenie z geológie a kartografie, Terénne praktikum z fyzickej geografie, Terénne praktikum z humánnej geografie, Exkurzia z Regionálnej geografie SR, Zahraničná exkurzia a pedagogické praxe. Súčasťou výuky sú aj dve skupiny povinne voliteľných predmetov. Okrem interných pracovníkov má katedra jedného externistu – RNDr. Pavla Šťastného, CSc. zo Slovenského hydrometeorologického ústavu v Košiciach, ktorý zabezpečuje výučbu cvičení z meteorológie, klimatológie a hydrológie. V r. 1982-1997 získalo kvalifikáciu učiteľov geografie pre II. a III. stupeň škôl 415 absolventov geografie. Za celé obdobie (1954-1997) vychovala katedra 1 288 absolventov. Okrem toho bola v r. 1981-1990 na katedre zriadená Komisia pre rigorózne skúšky z didaktiky geografie, ktorá udelila titul PaedDr. viac ako 50 absolventom.

Nástup nových spoločensko-ekonomických podmienok v 90. rokoch sprevádzalo aj zvýšenie iniciatívy pracovníkov katedry v pedagogickej oblasti. Došlo k ich širokej participácii na výuke geografických disciplín na iných fakultách, najmä na nových študijných odboroch. Katedra začala zabezpečovať výučbu Vlastivedy s didaktikou pre študentov odboru učiteľstvo pre I. stupeň základných škôl.

Viaceri pracovníci vyučujú na filozofickej fakulte (Politická geografia, Historická geografia), inštitúte turizmu a hotelového manažmentu (geografické disciplíny) a Fakulte baníctva, ekológie, riadenia a geotechniky TU v Košiciach (geografické disciplíny). V súčasnosti sa katedra zapojila do prípravy nového študijného odboru „manažment verejnej správy a rozvoja regiónov“, ktorý od r. 1998 bude realizovať Fakulta humanitných a prírodných vied PU.

Už tretie desaťročie plnia významnú úlohu pracovníci katedry pri vyhľadávaní a príprave talentov pre štúdium geografie ako členovia komisií geografickej olympiády na základných a stredných školách. Predsedom komisie geografickej olympiády stredoškolskej mládeže v Prešovskom kraji je RNDr. Robert Ištók, CSc., v Košickom kraji RNDr. Branislav Nižnanský. Predsedom krajskej komisie zemepisnej olympiády základných škôl v Prešovskom kraji je PaedDr. Ján Kancir, v Košickom kraji RNDr. Dagmar Popjaková. Veľký význam má účasť katedry v ďalšom vzdelávaní učiteľov geografie, ktoré koordinuje Metodické centrum v Prešove. Spolupráca s touto inštitúciou vyústila do realizácie mnohých konferencií a metodických podujatí a publikovania viacerých metodických listov a iných učebno-didaktických príručiek. Bohatá je aj prednášková, konzultačná a posudzovateľská činnosť pracovníkov katedry, najmä pri príprave kvalifikačných prác učiteľov.

#### **Vedecko-výskumná činnosť**

V prvých rokoch existencie ústavu a katedry geografie bola vedecko-výskumná činnosť menej intenzívna. Do bádateľskej aktivity sa zapojili len niektorí členovia katedry, čo bolo spôsobené nedostatočným finančným, technickým a personálnym zabezpečením. Táto bádateľská aktivita mala charakter osobných iniciatív, ktoré neboli koordinované. V období 50. a v 1. pol. 60. rokov bola týmto spôsobom skúmaná pôdna problematika vybraných území východného Slovenska (J. Karniž), problematika dochádzky do práce a hospodárskeho rozvoja zaostalých regiónov (M. Mihály) a problematika teórie vyučovania zemepisu (M. Papík).

V druhej polovici 60. rokov došlo k výraznej kvalitatívnej zmene vo vedecko-výskumnej aktivite pracoviska. Impulzom pre rozvoj bádateľskej činnosti bolo založenie Kabinetu pre výskum prírodného prostredia v r. 1966. Už v r. 1967 sa pracovníci katedry a kabinetu zapojili do riešenia štátnej výskumnej úlohy „Geografická regionalizácia ČSSR“, ktorú koordinoval riaditeľ Geografického ústavu SAV E. Mazúr. V rámci tejto úlohy prešovské pracovisko riešilo fyzickogeografickú problematiku Pienin, čo súviselo so založením Pieninského národného parku.

V r. 1971-1975 bola v rámci štátnej výskumnej úlohy riešená čiastková úloha „Geomorfologická analýza flyšových území východného Slovenska“. Išlo o mimoriadne náročný výskum, počas ktorého sa realizovalo geomorfologické mapovanie na území s rozlohou 2869 km<sup>2</sup>. V druhej polovici 70. rokov sa výskumná problematika riešená na prešovskom pracovisku výrazne rozšírila. V rámci štátnej výskumnej úlohy „Krajina ako teritoriálny systém a jej potenciál“, koordinovanej Geografickým ústavom SAV, sa na katedre riešili dve čiastkové výskumné úlohy:



„Geografia Prešovského okresu“ a „Flyšové územia východného Slovenska – fyzikogeografická analýza a syntéza“. Zodpovedný riešiteľ oboch úloh J. Šišák koordinoval výskumnú aktivitu J. Harčára, Z. Hochmutha, J. Košťálik, M. Mihályho, E. Michaeli, R. Novodomca a L. Štecovej. V r. 1978 bol Kabinet pre výskum krajiny pojatý do riešenia výskumných úloh v rámci programu Interkozmos, pričom išlo o štúdium morfoštruktúr a recentných tektonických pohybov s využitím kozmických informácií vo viacerých geomorfologických celkoch východného Slovenska. Po odchode J. Harčára na nové pracovisko v decembri 1978 prešli tieto úlohy do kompetencie Geografického ústavu SAV. Nový pracovník J. Hrinďa riešil v r. 1978-1980 úlohu „Štúdium akcesorických minerálov a vybraných horninotvorných minerálov magmatitov a metamorfítov Čiernej hory“. Iným okruhom problémov bola problematika teórie vyučovania geografie. Tieto snahy reprezentoval M. Papík, ktorý riešil úlohu „Vplyv výchovno-vzdelávacieho obsahu a metód na formovanie osobnosti žiaka ZŠ vo vyučovaní zemepisu v 6. ročníku“.

V r. 1981-1985 pracovníci katedry riešili dve úlohy štátneho plánu základného výskumu. Podstatná časť kolektívu participovala na úlohe „Štruktúra krajín vybraných flyšových území východného Slovenska a možnosti jej hospodárskeho využitia“. Druhou úlohou bola „Geochemická a petrogenetická charakteristika granitoidných hornín Nízkych Tatier v niektorých vybraných profiloch“, ktorej výskum bol však po náhlej smrti J. Hrinďu prerušený. Osemdesiate roky priniesli teda určitý posun vo vedecko-výskumnom zameraní katedry. Popri dominujúcom fyzikogeografickom, najmä geomorfologickom, výskume sa už výraznejšie začína presadzovať aj humánnogeografický výskum, čo podmienila i zmena v personálnom zložení pracoviska. Kontinuitu si zachovalo pracovisko v oblasti didaktického výskumu. V prvej polovici osemdesiatych rokov bola riešená rezortná úloha „Vedecká organizácia výchovnovzdelávacieho procesu na vysokých školách“, v rámci ktorej bola pozornosť venovaná zefektívneniu výučby didaktiky geografie prostredníctvom rozvíjania aktivity a samostatnosti žiakov.

V r. 1985-1990 boli učitelia a vedeckí pracovníci katedry zapojení do riešenia čiastkovej úlohy „Evalvácia krajinných prvkov a ich funkčnosť v životnom prostredí – modelové územie okresu Vranov nad Topľou“. Riešiteľský kolektív tvorili Z. Hochmuth, R. Ištok, V. Kandráčová, J. Košťálik, A. Lacová, M. Mihály, E. Michaeli, B. Nižnanský, R. Novodomec a L. Štecová. V tomto období možno zaregistrovať novú orientáciu vedeckého výskumu, ktorá reflektovala potrebu riešenia otázok tvorby a ochrany životného prostredia. Geoekologicky orientovaná bola aj expertíza, vyžiadaná praxou, v rámci ktorej bola navrhnutá funkčná štruktúra krajiny uvažovanej jadrovej elektrárne Kecerovce. Špecifickým zameraním katedry (V. Kandráčová a E. Michaeli) v celoslovenskom kontexte boli komplexné mikrogeografické štúdie viacerých rurálnych regiónov (Medzany, Šarišské Michaľany, Drienovská Nová Ves), čím sa položila tradícia mikrogeografického výskumu a edukácie na prešovskom pracovisku. V oblasti didaktiky geografie bola J. Kancirom riešená úloha „Zefektívnenie foriem, metód a prostriedkov vo vyučovaní základných poznatkov o Zemi a vesmíre v zemepise pre 5. ročník ZŠ“.

Deväťdesiate roky priniesli zmenu aj do organizácie vedecko-výskumnej činnosti. Systém štátnych výskumných úloh nahradil náročnejší systém, v ktorom sa výskumné projekty uchádzajú o finančnú podporu grantových agentúr. Popri tom súbežne existujú aj výskumné projekty podporované rozličnými nadáciami, či medzinárodné projekty v rámci viacerých programov. Už hneď začiatkom 90. rokov sa katedra presadila v silnej konkurencii a získala grant na projekt „Geomorfologické procesy, ich prejav v reliéfe vybraných geomorfologických štruktúr Západných Karpát a ich kartografická interpretácia“, ktorého vedúcim bol Z. Hochmuth a spoluriešiteľmi boli J. Harčár, B. Nižnanský a R. Novodomec. Súbežne sa riešili viaceré inštitucionálne projekty. Pod vedením E. Michaeli bol riešený projekt „Geografická štruktúra vybraných regiónov z aspektu ich racionálnej exploatacie, ochrany a kvality života“, ktorý získal v prvom roku riešenia aj grantovú podporu. R. Ištók riešil úlohu „Politickogeografický výskum na globálnej, makro a mezo-regionálnej úrovni“, J. Košťálik viedol projekt „Eolické sedimenty (spráše) Západných Karpát, ich genéza, vlastnosti, chronostratigrafia a ekologické využitie“ a J. Kancír pracoval na projekte „Konceptia didaktického systému základných poznatkov o Zemi a vesmíre v zemepise ZŠ“.

Tradícia úspešnosti katedry pri získavaní grantov sa kontinuálne preniesla aj do druhej polovice 90. rokov. V súčasnosti sú na katedre riešené dva grantové projekty. E. Michaeli je vedúcou projektu „Transformácia priestorovej štruktúry urbánnej krajiny Prešova ako výsledok celospoločenských zmien v ostatnom decéniu“. Na riešení úlohy participujú R. Ištók, V. Kandráčová, A. Madziková, R. Matlovič a D. Popjaková. Druhý grantový projekt „Podiel endogénnych a exogénnych procesov na formovaní reliéfu a morfoštruktúrneho plánu čergovsko – beskydského flyšu“ vedie J. Harčár, s ktorým spolupracujú L. Dzurovčin, Z. Hochmuth, B. Nižnanský a R. Novodomec. Okrem toho sa na katedre riešia aj dva inštitucionálne projekty: „Geografické aspekty transformácie štruktúry urbánnej a rurálnej krajiny“ pod vedením E. Michaeli a „Geografické aspekty výskumu politických regiónov“ pod vedením R. Ištoka. Sumarizujúc vývin vedecko-výskumnej činnosti súčasných pracovníkov katedry možno identifikovať niekoľko bádateľských orientácií prešovského pracoviska: geomorfologický výskum s dôrazom na štúdium geomorfologických a tektonických procesov s ich prejavmi v reliéfe vybraných štruktúr Karpát, komplexné geografické štúdium mezo a mikroregiónov z aspektu ich racionálnej exploatacie a zvyšovania kvality života, karsologický výskum endokrasu Slovenska, urbánno-geografický výskum intra-urbánnych štruktúr a urbanizácie, výskum spoločensko-ekonomickej transformácie so zameraním na produkčné systémy a nevýrobné aktivity, štúdium rozvoja transhraničnej spolupráce a rozvojových impluzov pre prihraničné regióny, politicko-geografický a geopolitický výskum na rozličných úrovniach, tvorba a operácia s databázami geografických informácií a ich kartografická interpretácia a didakticko – geografický výskum s dôrazom na rozvoj tvorivého myslenia vo vyučovaní geografie.



### Edičná činnosť

Výsledky vedecko-výskumnej aktivity boli publikované v Zborníku Vyššej školy pedagogickej v Prešove z r. 1959 a v Zborníku Pedagogického inštitútu v Prešove a v Košiciach I. a II. z r. 1962 a 1963. Tieto publikácie odštartovali vydávanie vedeckých spisov, ktoré v r. 1966 – 1991 vychádzali pod názvom „Zborník Pedagogickej fakulty v Prešove UPJŠ v Košiciach“, pričom geografické príspevky boli uverejnené v rámci série Prírodné vedy v číslach 5 z r. 1966, 7 z r. 1968, 8 z r. 1973, 10 z r. 1973, 13 z r. 1976, 16 z r. 1980, 18 z r. 1981, 19 z r. 1982, 20 z r. 1983, 21 z r. 1985, 22 z r. 1987, 23 z r. 1991, 26 z r. 1995 a 28 z r. 1997. V týchto zborníkoch vyšlo celkovo 67 pôvodných vedeckých prác z geografie. Niektoré príspevky z didaktiky geografie boli publikované aj v rámci série Spoločenské vedy. V r. 1995 vyšli tieto spisy pod názvom *Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae*. Ostatné číslo (28. ročník) z r. 1997 už reflektuje inštitucionálne zmeny a vyšlo pod názvom *Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis*. V r. 1998 sa pripravuje oddelenie samostatnej geografickej edičnej série v rámci týchto vedeckých spisov, ktorá bude niesť názov *Folia geographica*. Popri vedeckých spisoch fakulty začala v r. 1970 vychádzať edičná séria „Geografické práce“, ktorú vydával Kabinet pre výskum krajiny. Edícia prináša práce monografického charakteru. V r. 1970-1978 v jej rámci vyšlo 6 monografií. Neskôr, po zániku Kabinetu pre výskum krajiny, bolo jej vydávanie prerušené a obnovilo sa v r. 1996, odkedy vyšli ďalšie 3 monografie, pričom viaceré sa pripravujú na vydanie. Tieto edičné aktivity prispievajú nielen k prezentácii vedecko-výskumnej aktivity prešovského pracoviska, ale súčasne mu umožňujú získavať cennú zahraničnú literatúru na princípe recipročnej výmeny.

Katedra výrazne participovala aj na vydávaní *Spravodaja Východoslovenskej pobočky Slovenskej geografickej spoločnosti*. Pobočka bola zriadená pri katedre v r. 1959 a prvé číslo spravodaja vyšlo v r. 1961. Celkovo v období 1961-1990 vyšlo 29 ročníkov tohto periodika (niektoré združené do dvojčísiel).

Okrem periodických publikácií na katedre vznikli viaceré príležitostné zborníky z vedeckých konferencií. Išlo o zborník z vedeckého seminára v r. 1989, zborník „Geografia – aktivity človeka v krajine“ z r. 1993 a zborník „Reliéf a integrovaný výskum krajiny“ z r. 1995. Významná je publikácia „Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach“ z r. 1997, ktorá podáva prierez doterajším stavom preskúmanosti regiónu východného Slovenska a je prvým číslom zamýšľanej série, ktorá by v pravidelných časových intervaloch mala prinášať podobné zhrňujúce informácie o výsledkoch geografických výskumov v predmetnom území. Viacerí pracovníci katedry stáli v r. 1994 pri zrode periodika „Urbánne a krajinné štúdie“, vydávaného na Inštitúte turizmu a hotelového manažmentu pri FF PU v Prešove. Na báze spolupráce s historikmi z Filozofickej fakulty PU v Prešove vznikol v r. 1997 vedecký zborník „Obyvateľstvo Karpatskej kotliny I“, zameraný na problematiku historickej demografie a historickej geografie, ktorý by mal tiež znamenať počiatok novej edičnej série. K edičnej činnosti katedry je možné zaradiť

aj učebné texty a skriptá. V posledných rokoch boli na katedre pripravené a vydané učebné texty „Vlastiveda Prešova“ pre štúdium učiteľstva pre 1. – 4. ročník ZŠ, skriptá „Základné kapitoly z geografie priemyslu“ a zbierku úloh s otázkami a odpoveďami na prijímacie skúšky z geografie pod názvom „Geografia – 1000 úloh a riešení pre záujemcov o vysokoškolské štúdium“.

### **Kontakty katedry s inými pracoviskami**

Katedra geografie sa už od svojho vzniku usilovala vybudovať tesné kontakty s geografickými inštitúciami doma i v zahraničí s cieľom výmeny informácií a skúseností v edukačnej i bádateľskej oblasti.

Veľký význam má spolupráca s Geografickým ústavom SAV v Bratislave, ktorej korene siahajú do obdobia koordinovaného vedeckého výskumu na Slovensku. Nemalý význam mal ústav aj ako školiace pracovisko pri zvyšovaní kvalifikácie pracovníkov katedry. Podobnú úlohu zohrávajú aj geografické katedry na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Intenzívna spolupráca viaže katedru aj s ďalšími slovenskými geografickými katedrami na Univerzite M. Bela v Banskej Bystrici a Univerzite Konštantína-filozofa v Nitre. Do obdobia spoločného štátu spadajú aj počiatky efektívnej spolupráce s českými geografickými pracoviskami. Až do zrušenia v r. 1991 to bola spolupráca s Geografickým ústavom ČSAV v Brne. Do súčasnosti pretrvala spolupráca s geografickými katedrami na univerzitách v Prahe, Plzni, Brne, Ostrave a Olomouci. Nemenej významná je spolupráca s inými inštitúciami, ktoré majú vzťah ku geografii. Sú to napr. Geologická služba Bratislava, Slovenský hydrometeorologický ústav Košice, Výskumný ústav pôdnej úrodnosti, pracovisko Prešov, Archeologický ústav SAV Nitra, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica a mnoho ďalších.

Pomerne intenzívne kontakty nadobudli pracovníci katedry v zahraničí. Inštitucionálnu podobu má od r. 1986 spolupráca s Lodžskou univerzitou. Okrem výmenných stáží študentov a učiteľov a vedeckých konferencií, táto spolupráca priniesla efekt aj v úspešnom doktorandskom štúdiu R. Matloviča na Katedre geografie miest a turizmu UL, ktoré sa realizovalo v r. 1992-1997. V minulosti mali väčší význam aj kontakty s Pedagogickým inštitútom M. Gorkého v Kyjeve, Geografickým ústavom Univerzity v Bonne a Vysokou školou pedagogickou v Nyíregyháze. Okrem inštitucionalizovaných kontaktov nadobudli význam, predovšetkým v ostatných rokoch, aj individuálne vzťahy jednotlivých pracovníkov so zahraničnými pracoviskami. Tieto kontakty existujú s Jagelovskou univerzitou v Krakove, Poľskou akadémiou vied v Krakove a univerzitou v Besancone. Cenné možnosti spolupráce zač. 90. rokov priniesla participácia mladších pracovníkov katedry s Európskou geografickou asociáciou študentov a mladých vedeckých pracovníkov (EGEA) so sídlom v Utrechte. V posledných rokoch sa na nadväzovanie spolupráce čoraz viac začína využívať počítačová sieť Internet.



### **Iné významné aktivity**

Pozíciu katedry geografie umocňujú aj ďalšie aktivity. Pri katedre od roku 1959 pracuje aj Východoslovenská pobočka Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV, ktorá sa zaoberá najmä popularizáciou geografie v radoch učiteľov a študentov a prispieva k skvalitňovaniu výuky udržiavaním kontaktov s absolventami v praxi. Počas svojej existencie zorganizovala jubilejný X. zjazd Československej spoločnosti zemepisnej v r. 1965 a 8. zjazd Slovenskej geografickej spoločnosti v r. 1982. Najmä X. zjazd ČSSZ v r. 1965 bol mimoriadne významným podujatím, čo podčiarkla aj prítomnosť mnohých významných predstaviteľov geografickej vedy zo zahraničia. Zúčastnili sa ho okrem iných prof. dr. H. Hubrich z Nemeckej demokratickej republiky, prof. dr. J. Kostrowicki z Poľska, prof. dr. S. Láng z Maďarska, prof. I. M. Majergojz zo ZSSR, prof. S. Massip z Kuby, Dr. M. M. Sakamoto z Japonska, prof. dr. W. Sperling a prof. dr. C. Troll z Nemeckej spolkovej republiky a prof. dr. M. Vasovič z Juhoslávie. V r. 1998 pobočka organizuje 12. zjazd Slovenskej geografickej spoločnosti. V súčasnosti vykonáva funkciu predsedu pobočky J. Harčár a tajomníkom je B. Nižnanský.

Pracovníci katedry geografie sa výrazne podieľali na organizátorskej činnosti na úrovni fakulty, ako aj mimo nej. V minulosti pôsobili vo funkcii dekana fakulty Ján Karniš (1965-1969), Ján Košťálik (1990-1991), Zdenko Hochmuth (1991-1994) a Rudolf Novodomec (1994-1997). Pozície prodekanov v rozličných obdobiach zastávali Z. Hochmuth, J. Karniš, J. Košťálik, R. Novodomec, M. Papík a J. Šišák. Z. Hochmuth je od r. 1997 predsedom Akademického senátu FHPV PU a J. Kancír zastáva funkciu predsedu celofakultného výboru odborovej organizácie. Viacerí pracovníci boli členmi ústredných výborov vedeckých spoločností, najmä Slovenskej geografickej spoločnosti. Z. Hochmuth bol predsedom a v súčasnosti je podpredsedom Slovenskej speleologickej spoločnosti. Niektorí členovia katedry participovali na riešení problematiky životného prostredia v komunálnych orgánoch. E. Michaeli bola v r. 1990-1994 poslankyňou MsZ v Prešove a predsedníčkou Komisie výstavby, dopravy, životného prostredia a územného plánovania pri Mestskom zastupiteľstve v Prešove.

### **Charakteristika pedagogickej, vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti pracovníkov katedry**

#### ***RNDr. Ladislav DZUROVČIN, CSc.***

Narodil sa 21. decembra 1956 v Michalovciach. V r. 1982 ukončil štúdium na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, špecializáciu fyzická geografia a kartografia. Diplomovú prácu na tému „*Komplexná fyzickogeografická analýza juhozápadnej časti okresu Humenné, so zameraním na optimálne využívanie krajiny*“ napísal pod vedením doc. RNDr. Ľudovíta Mičiana, DrSc. Oponentom práce bol RNDr. Ján Oťaheľ, CSc. Doktorát prírodných vied (RNDr.)

získal na základe rigoróznejskej skúšky na Prírodovedeckej fakulte UK v r. 1984. V r. 1991 obhájil na Geografickom ústave SAV v Bratislave kandidátsku dizertačnú prácu „*Geomorfologická analýza strednej časti Slanských vrchov*“ a získal vedeckú hodnosť CSc. Školiteľom práce bol doc. RNDr. Jozef Kvítkovič, DrSc., oponentmi prof. RNDr. Jaromír Demek, DrSc., doc. RNDr. Rudolf Novodomec, CSc. a RNDr. Dionýz Vass, DrSc. V r. 1982-1991 pracoval ako vedecký pracovník na Geografickom ústave SAV, pracovisku Košice. V r. 1992-1993 bol odborným pracovníkom Správy CHKO Latorica v Michalovciach a v r. 1993-1997 Správy CHKO Východné Karpaty v Humennom. Od r. 1997 pôsobí na katedre ako vedecký pracovník.

V rámci pedagogickej činnosti zabezpečuje výučbu Geomorfológie a litogeografie, Fyzickej geografie kontinentov a oceánov a zúčastňuje sa na odbornom vedení terénnych cvičení z geológie a geomorfológie. V rámci voliteľných foriem výučby zavádza prednášky z Tektoniky a vulkanizmu Karpatskej sústavy a Aplikovanej geomorfológie.

Vo vedecko-výskumnej činnosti sa zameriava na geomorfológiu a paleogeografiu, čiastočne rieši aj krajinno-ekologickú problematiku. Z tejto problematiky uverejnil doposiaľ 14 pôvodných vedeckých prác, 1 odbornú prácu a 3 vedecko-populárne práce. Vypracoval 11 nepublikovaných vedeckých správ a expertíz, najmä v rámci ŠPZV, ÚSES (UNESCO-MAB), a iných vedeckých a odborných projektov. Na svoje práce zaznamenal 10 ohlasov v domácej a zahraničnej literatúre.

#### *Výberová bibliografia:*

- DZUROVČIN, L. (1988): Vulkanické centrá a ich morfológický prejav v strednej časti Slanských vrchov. *Geografický časopis*, 40, 3, 243-252.
- DZUROVČIN, L. (1989): Morfológia vulkanických telies v strednej časti Slanských vrchov. *Geografický časopis*, 41, 2, 226-233.
- DZUROVČIN, L. (1989): Reliéf vulkanického masívu Mošník v Slanských vrchoch. In: Michaeli, E. (ed.): Zborník referátov z geografického seminára. UPJŠ Prešov, s. 7-11.
- DZUROVČIN, L. – ŠPIČUK, J. (1989): Geomorfologická analýza východného úpätia Slanských vrchov medzi Bačkovom a Veľkými Ozorovcami. In: Michaeli, E. (ed.): Zborník referátov z geografického seminára. UPJŠ Prešov, s. 12-16.
- DZUROVČIN, L. (1990): Produkty svahovej modelácie v strednej a južnej časti Slanských vrchov. *Geografický časopis* 42, 2, 172- 188.
- DZUROVČIN, L. (1993): Analýza foriem reliéfu vulkanického masívu Bogota v Slanských vrchoch. Zborník Vsl. múzea v Košiciach, XXXIV Prírodné vedy, 39-49.
- DZUROVČIN, L. (1993): Vznik a formovanie reliéfu Humenských vrchov. *Mineralia Slovaca* 25, 183-192.



- DZUROVČIN, L. (1993): Reliéf vulkanických pohorí východného Slovenska a možnosti jeho využívania a ochrany na príklade Slanských vrchov. *Ochrana prírody* 12, 139-163.
- DZUROVČIN, L. (1994): Príspevok k poznaniu procesov a časového priebehu zarovnávania v slovenských Karpatoch – ich vzťah k neotektonickým fázam a paleogeografickému vývoju v Paratethýde. *Mineralia slovaca* 26, 126-143.
- DZUROVČIN, L. (1994): Antropogénne aktivity v Zemplínskom regióne a ich negatívny dopad na neživú prírodu. In: *Vplyv antropogénnej činnosti na vodný režim nížinného územia*. s. 243-249.
- DZUROVČIN, L. (1995): Volcanic and tectonic activities and their contribution to the relief of Eastern Slovakia. *Environment and Quality of life RC IGU. CD-ROM, Albertina Icome Praha*.
- DZUROVČIN, L. (1997): Morfoštruktúry slovenskej časti Karpát a ich formovanie v rámci Neoeurópy. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): *Krajina Východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach*. PU Prešov, s. 137-144.
- DZUROVČIN, L. (1997): Analýza erózných procesov a javov v Bukovských vrchoch, so zvláštnym zreteľom na povodie VN Starina. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): *Krajina Východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach*. PU Prešov, s. 145-151.
- DZUROVČIN, L. (1997): Procesy svahovej modelácie v povodí Uličky a hornej Cirochy. *Ochrana prírody* 15.

**Doc. RNDr. Ján HARČÁR, CSc.**

Narodil sa 23. februára 1933 v Záborskom, okres Prešov. V roku 1958 ukončil štúdium na Fakulte geologicko-geografických vied Univerzity Komenského v Bratislave, špecializáciu geológia – základný výskum. Diplomovú prácu „*Geologické pomery skupiny Stoh – Rozsutec v Malej Fatre*“ spracoval pod vedením RNDr. Jána Bystrického, DrSc., oponentmi práce boli prof. RNDr. Augustín Gorek, DrSc. a prof. RNDr. Ján Šajgalík, DrSc. V r. 1958-1967 bol vedeckým pracovníkom Geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave, v r. 1967-1978 vedeckým pracovníkom Kabinetu pre výskum krajiny pri Katedre geografie Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove. V r. 1968 získal titul doktora prírodných vied (RNDr.) na základe obhajoby rigorózneho práce „*Geológia kvartéru Hronskej pahorkatiny*“, ktorej školiteľom bol prof. RNDr. Ján Šajgalík, DrSc. Kandidátsku dizertačnú prácu „*Hronská pahorkatina a dolina Žitavy (kvartér a morfológia)*“, obhájil v r. 1976 na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Školiteľom práce bol prof. RNDr. Ján Šajgalík, DrSc., oponentmi prof. RNDr. Rudolf Ondrášik, DrSc. a RNDr. Imrich Vaškovský, DrSc. V r. 1978-1991 pôsobil ako vedúci detašovaného pracoviska Geografického ústavu SAV v Košiciach. Po jeho zrušení v r. 1991 sa vrátil na prešovské pracovisko, kde pôsobil sprvu ako vedúci vedecký pracovník

a od r. 1994 ako docent. Habilitačnú prácu „Kvartérno-geologický a geomorfologický výskum vybraných geomorfologických celkov Západných Karpát“ obhájil v r. 1994 na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Posudzovateľmi habilitačného pokračovania boli prof. RNDr. Jaromír Demek, DrSc., prof. RNDr. Michal Zaťko, CSc. a RNDr. Vladimír Baňacký, CSc. V r. 1998 sa započalo inauguračné pokračovanie na Fakulte baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií Technickej univerzity v Košiciach. Posudzovatelia inauguračného konania prof. dr. hab. Leszek Starkel, doc. RNDr. Jozef Kvitkovič, DrSc. a RNDr. Dionýz Vass, DrSc. odporúčali menovať J. Harčára za univerzitného profesora geológie.

V rámci pedagogickej činnosti zabezpečuje výučbu Mineralógie a petrológie, Geológie a paleontológie, Geológie a litogeografie, Geomorfológie a morfogeografie a participuje na vedení terénnych cvičení z uvedených disciplín. V najbližšom období hodlá zaviesť výučbu nových disciplín: Odras štvrtohorných základnení v reliéfe Karpát a Surovinový potenciál Slovenska. Viedol mnohé diplomové práce a bol školiteľom jednej kandidátskej dizertačnej práce.

Vo vedecko – výskumnej činnosti sa orientuje na geomorfologický a kvartérno-geologický výskum a na štúdium recentných geomorfologických procesov a neotektonických pohybov. Z uvedenej problematiky ako autor a spoluautor uverejnil 5 monografií, 36 pôvodných vedeckých prác a 20 odborných prác. Vypracoval 28 nepublikovaných vedeckých správ a expertíz. Na svoje práce zaznamenal 104 citácií a ohlasov.

Popri pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti sa výrazne presadil aj na poli organizátora vedeckého výskumu. V r. 1978-1991 viedol pobočku Geografického ústavu SAV v Košiciach. V r. 1994-1997 zastával funkciu vedúceho katedry. Od r. 1984 je školiteľom aspirantov v odbore fyzická geografia. V r. 1994-1997 bol členom Akademického senátu Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove. Od r. 1994 je predsedom Východoslovenskej pobočky Slovenskej geografickej spoločnosti a členom Ústredného výboru Slovenskej geografickej spoločnosti. Od r. 1995 je členom Slovenskej geografickej rady. Od r. 1995 je členom komisie grantovej agentúry VEGA č. 2 pre vedy o Zemi a vesmíre, členom habilitačnej komisie na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave pre fyzickú geografiu ako aj členom pracovnej skupiny Akreditačnej komisie, poradného orgánu Vlády SR pre oblasť geografie. Od r. 1996 je spolupracovníkom Komisie prehistórie Karpát PAV v Krakove. Od r. 1993 je členom medzinárodného riešiteľského tímu grantového projektu „Prví roľníci a pastieri v Karpatoch“ a je koordinátorom pre prírodné vedy. Od r. 1995 je členom riešiteľského tímu medzinárodného grantového projektu „Ranný neolit v regióne severovýchodného Potisia“. Je členom edičnej rady Vysvetliviek ku geologickej mape 1:50 000 vo Vydavateľstve D.Štúra v Bratislave a členom redakčnej rady Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Folia geographica.



*Výberová bibliografia:*

- HARČÁR, J. (1963): Niektoré poznatky o geologicko – morfológickom vývoji územia východne od Hurbanova v období kvartéru. Geologické práce, zošit 64, Bratislava, s. 97-101.
- BAŇACKÝ, V. – HARČÁR, J. – SABOL, A. (1965): Neue Kenntnisse über den einfluss der Tektonischen bewegungen auf die Quartare entwicklung der Slowakischen niederungen. Geologické práce, Zprávy 36, Bratislava, s. 63-73.
- HARČÁR, J. – SCHMIDT, Z. (1965): Kvartér v okolí Strekova na Hronskej pahorkatine. Geologické práce, zošit 34, Bratislava, s. 143-152.
- HARČÁR, J. (1970): Geologická stavba Penín. In: Karniš, J. a kol.: Peniny. Fyzickogeografická charakteristika. Geografické práce I., 2, SPN, Bratislava, s. 17-27.
- HARČÁR, J. (1970): Vodstvo. In: Karniš, J. a kol.: Peniny. Fyzickogeografická charakteristika. Geografické práce, I., 2, SPN, Bratislava, s. 67-72.
- HARČÁR, J. (1971): Spräse v okolí Svodina na Hronskej pahorkatine. Časopis pro mineralogii a geologii 16, 3, 263-274.
- HARČÁR, J. (1972): Šarišská vrchovina. Fyzickogeografická charakteristika. Geografické práce, III., č. 1-2, SPN Bratislava, 268 s.
- HARČÁR, J. (1975): Podiel tektoniky na kvartérno-geologickom a morfológickom vývoji Pohronskej pahorkatiny a doliny Žitavy. Geografický časopis, 27, 1, 25-29.
- HARČÁR, J. (1975): Prírodné pomery. In: Kolektív autorov: Dejiny Bardejova. Východoslovenské vydavateľstvo. Košice, s. 13-29.
- HARČÁR, J. (1976): Zosuny po obvodu brachysynklinálnej štruktúry Kašielika v Nizkych Beskydách. Geografický časopis, 28, 4, 323-334.
- HARČÁR, J. (1977, 1978): Fyzickogeografická charakteristika 320 obcí v oblasti Ondavskej vrchoviny. In: Kropilák, M., (ed.) Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, diel I., II., III. Veda, Bratislava.
- HARČÁR, J. (1978): Zosuny v Nizkych Beskydách. Geografický časopis, 30, 1, 57-74.
- HARČÁR, J. (1981): Stručná charakteristika terás Žitavy v Podunajskej nížine. Geografický časopis, 33, 1, 72-90.
- VAŠKOVSKÝ, I. – VAŠKOVSKÁ, E. – HARČÁR, J. (1982): Stará dolina Žitavy, In: Vaškovský, I. a kol: Vysvetlivky ku geologickej mape JV časti Podunajskej nížiny. Geologický ústav D. Štúra, Bratislava, s. 37-39.
- VAŠKOVSKÝ, I. – VAŠKOVSKÁ, E. – HARČÁR, J. (1982): Pohronská pahorkatina. In: Vaškovský, I. a kol: Vysvetlivky ku geologickej mape JV časti Podunajskej nížiny. Geologický ústav D. Štúra, Bratislava, s. 39-40.

- HARČÁR, J. (1983): Morfológia a kvartér SZ časti Raslavickej brázdy. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy. XX., zv. 1, SPN Bratislava, 281-298.
- HARČÁR, J. (1983): Tectonic influences on paleohydrography of Žitava river on Danube lowland. *Studia Geomorphologica Carpatho-balcanica*. Vol. XV., Kraków, s. 15-25.
- HARČÁR, J. (1983): Zosuny v Nízkych Beskydách, ich vzťah ku geologickej stavbe a morfológii /povodie Ondavy/. Zborník Východoslovenského múzea v Košiciach XXIV, Prírodné vedy, s. 322-341.
- HARČÁR, J. – SCHMIDT, Z. (1985): Geológia spraší Hronskej pahorkatiny. In: Západné Karpaty, sér. geológia 10, Geol. ústav D. Štúra, Bratislava, s. 109-172.
- HARČÁR, J. (1986): Abrázia po obvode vodnej nádrže Domaša v Nízkych Beskydách. *Geografický časopis*, 38, 4, 322-341.
- HARČÁR, J. (1987): Stručná charakteristika reliéfu Nízkych Beskyd v povodí Ondavy. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, roč. XXII., zv. 1. Prírodné vedy, SPN Bratislava. s. 205-227.
- HARČÁR, J. – PRIECHODSKÁ, Z. (1988): Vysvetlivky ku geologickej mape SV časti Podunajskej nížiny 1: 50 000. Geologický ústav D. Štúra. Bratislava. 114 s.
- HARČÁR, J. – NOVODOMEČ, R. (1991): Geomorfológia okresu Prešov. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, roč. XXIII., zv. 1, Prírodné vedy, Prešov, s. 7-30.
- HARČÁR, J. – TRÁVNIČEK, D. (1992): Genéza a vývoj svahových pohybov v Novej Kelči v Nízkych Beskydách. *Geografický časopis* 44, 3, 259-272.
- JAKÁL, J. – FERANEC, J. – HARČÁR, J. – LACIKA, J. – URBÁNEK, J., (1992): Využitie radarových záznamov v geomorfológii. *Mineralia Slovaca*, 24, 3-4, 257-269.
- HARČÁR, J. (1992): Prírodné pomery. In: Kolektív autorov: Dejiny Vranova nad Topľou, Východoslovenské vydavateľstvo Košice, s. 7-16.
- HARČÁR, J. (1993): The relation of Landslides to the Structure and Morphology of the Nízke Beskydy Mts. *Acta Geographica Debrecina* Tom XXX-XXXI, Debrecen. s. 47-55.
- HARČÁR, J. – KRIPPEL, E. (1994): K morfogénze gravitačných svahových deformácií vo Vihorlate /na základe palynologického datovania/. *Geografický časopis*, 46, 3, 283-290.
- HARČÁR, J. (1995): Stručná charakteristika reliéfu ŠPR Stuzica v Bukovských vrchoch. *Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae*, Prírodné vedy, XXV., UPJŠ Prešov, s. 103-113.
- HARČÁR, J. (1995): Reliéf Nízkych Beskyd, časť A. Povodie Tople, časť B. Povodie Ondavy. *Geographia Slovaca* 8. Bratislava. 96 s. + 2 mapy.



- HARČÁR, J. (1995): Výmoľová erózia v SZ časti Nízkyh Beskýd – vzťah k štruktúre a reliéfu. In: Hochmuth, Z. (ed.): Reliéf a integrovaný výskum krajiny. Prešov, PdF UPJŠ, s. 19-31.
- HARČÁR, J. (1997): Problémy morfoštruktúrnej analýzy Nízkyh Beskýd. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach. PU Prešov, s. 105-114.
- HARČÁR, J. – KAMINSKÁ, E. – KOZŁOWSKI, J. – NOWAK, M. – PAWLIKOWSKI, M. – VIZDAL, M. (1997): Lithic raw materials from the Slanské Mt., Eastern Slovakia. Acta Archaeologica Carpathica, Tom XXXIII, 1995-96. Krakow, s. 5-23.
- HARČÁR, J. (1997): Kvartér. s. 118-123. In: Polák, M., et al.: Vysvetlivky ku geologickej mape Braniska a Čiernej hory 1:50 000. Vydavateľstvo D. Štúra, Bratislava, 201 s.
- HARČÁR, J. (1997): Kvartér. In: Polák, M., Jacko, s., et al.: Geologická mapa Braniska a Čiernej hory. Geologická služba SR – Bratislava.

**Doc. RNDr. Zdenko HOCHMUTH, CSc.**

Narodil sa 22. februára 1950 v Ružomberku. V roku 1974 ukončil štúdium na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde sprvu študoval kombináciu biológia-zemepis a po 2. ročníku sa špecializoval na fyzickú a regionálnu geografiu. Diplomovú prácu „Krasové územia v Gemeri západne od Slovenského krasu“ spracoval pod vedením prof. RNDr. Michala Lukniša, DrSc. V r. 1974 nastúpil na Kabinet pre výskum krajiny pri Katedre geografie PdF UPJŠ ako odborný pracovník. V r. 1975 obhájil rigoróznú prácu na tému „Geomorfologické pomery v západnej časti Revúckej vrchoviny a priľahlej časti Rimavskej kotliny“ a získal doktorát prírodných vied (RNDr.). V r. 1976-1984 absolvoval externú vedeckú aspirantúru na Geografickom ústave SAV. Kandidátsku dizertačnú prácu „Humenské podolie, krajina a jej využitie“ spracoval pod vedením akademika Emila Mazúra a obhájil v r. 1984. V tomto roku prešiel na miesto odborného asistenta na katedre. V r. 1989 sa na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave habilitoval za docenta regionálnej geografie.

V pedagogickej činnosti zabezpečuje výučbu disciplín: Meteorológia, klimateografia a hydrogeografia, Pedogeografia a biogeografia a vedie terénne cvičenia z uvedených fyzickogeografických disciplín. V minulosti prednášal aj geológiu, niektoré časti geomorfológie a viedol zahraničnú exkurziu z regionálnej geografie svetadielov a oceánov. V rámci voliteľných foriem zavádza prednášky z Karsológie a Antropogénnych zmien životného prostredia. Je autorom 5 učebných textov. Viedol viac ako 15 diplomových prác.

Vedecky sa orientoval na geomorfológiu krasu, neskôr v rámci aspirantúry aj na komplexnú fyzickú geografiu a krajinu. V týchto vedných oblastiach publikoval aj najviac vedeckých a odborných prác. Je autorom jednej monografie, 51 pôvodných vedeckých prác a 68 odborných prác. Vypracoval 10 nepublikovaných vedec-

kých správ a expertíz. Eviduje viac ako 200 citácií. Počas svojho vedeckého pôsobenia bol účastníkom viacerých študijných ciest do krasových oblastí Európy – Balkán, Španielsko, Západné Alpy. Študoval tiež vplyvy zaľadnenia na krasové územia a vulkanizmus na Islande. Bol spoluriešiteľom dvoch grantových úloh a v r. 1993-1995 zodpovedným riešiteľom grantového projektu.

Významne sa angažoval a angažuje v organizátorskej činnosti. V r. 1988-1991 bol predsedom Slovenskej speleologickej spoločnosti, v r. 1984-1991 predsedom Východoslovenskej pobočky Slovenskej geografickej spoločnosti a členom jej ústredného výboru. Pôsobil a pôsobí vo viacerých komisiách pri ministerstve kultúry, neskôr ministerstve životného prostredia. V r. 1990-1991 bol prodekanom Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove pre vedecko-výskumnú činnosť, v r. 1991-1994 bol dekanom tejto fakulty a v r. 1994-1996 bol prodekanom PdF UPJŠ pre vedeckú a umeleckú činnosť. V r. 1997 bol zástupcom štatutárneho orgánu Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity pre vedecko-výskumnú a umeleckú činnosť. V súčasnosti je predsedom Akademického senátu FHPV PU, zástupcom Prešovskej univerzity v Rade vysokých škôl SR a členom vedeckej rady FHPV PU. Je členom redakčnej rady a výkonným redaktorom Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis – Folia geographica a výkonným redaktorom monografickej edície Geografické práce.

#### *Výberová bibliografia:*

- HOCHMUTH, Z. (1975): Drienčanský kras v Slovenskom rudohorí. Geografický časopis, 3, 282-289.
- HOCHMUTH, Z. (1976): Krasové javy v centrálnej časti Veľkej Fatry. Slovenský kras XIV, 147-157.
- HOCHMUTH, Z. (1976): Priepastovité jaskyne na Bielej skale vo Veľkej Fatre. Československý kras 27, 113-116.
- HOCHMUTH, Z. (1978): Jaskyne Humenských vrchov. Slovenský kras XVI, 125-136.
- HOCHMUTH, Z. (1981): Die Bergwelt der Nordslowakei. Bergsteiger, München. s. 10-11.
- HOCHMUTH, Z. (1982): Podzemné krasové javy pohoria Branisko. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy, XIX., zv. 1, SPN Bratislava, s. 215-229.
- HOCHMUTH, Z. (1982): Súčasný stav výskumu jaskýň Červených vrchov. Slovenský kras XX, 19-47.
- HOCHMUTH, Z. (1982): Vysokohorský kras skupiny Červených vrchov v Západných Tatrách vo vzťahu k pleistocénemu zaľadneniu. Acta Universitatis Carolinae, Praha, s. 243-250.
- HOCHMUTH, Z. – GAÁL, L. – KOŠEL, V. (1983): Geomorfologické a biologické pozorovania v jaskyni Sima Gesm a jej okolí /Andalúzia/. Slovenský kras XXI, 119-156.



- HOCHMUTH, Z. (1983): Geomorfologické pomery Humenského podolia. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy XX., SPN Bratislava, s. 299-318.
- HOCHMUTH, Z. – KUCHAROVIČ, J. (1983): Mapping and Documentation of Speleus Spaces Behind Siphonsan Example af the Brestova Cave. Abstracts of Papers, 6-th. In: Camp of Cave diving 1983, Lipovce.
- HOCHMUTH, Z. (1985): Prehľad metód fyzickogeografického výskumu. In: Košťálik, J., Štecová, L., Novodomec, R.: Metódy geografického výskumu. PdF UPJŠ, Prešov. s. 125-150.
- HOCHMUTH, Z. – KOŠČ, R. (1985): Jaskyne v centrálnej časti Braniska. Slovenský kras XXIII, s. 5-14.
- HOCHMUTH, Z. – LAUKO, V. (1985): Veľkomierkové geomorfologické mapovanie pre potreby praxe na príklade územia v severnej časti Košickej kotliny. Acta Facultatis Rerum Naturalum Universitatis Comenianae, Geographica, 25, Bratislava, s. 171-187.
- HOCHMUTH, Z. (1986): Výskum jaskýň nad Vyvieraním v Demänovskej doline. Slovenský kras XXIV, 169-175.
- HOCHMUTH, Z. – STIBRÁNYI, G. – THURÓCZY, J. – VOZÁRIK, P. (1986): Výsledky speleologického prieskumu pohoria Biokovo v Juhoslávii. Slovenský kras, XXIV., 205-224.
- HOCHMUTH, Z. – STIBRÁNYI, G. – VOZÁRIK, P. (1987): Vilimova jama A2 na Biokovu. Naše Planine, Zagreb, s. 217-219.
- HOCHMUTH, Z. (1987): Geomorfologický výskum zadných častí Malužinskej jaskyne. Slovenský kras XXV, 183-187.
- HOCHMUTH, Z. (1988): Geomorfologické pomery spojovacieho sifónu medzi Jaskyňou Slobody a Mieru v Demänovskej doline. Slovenský kras XXVI, 3-6.
- HOCHMUTH, Z. (1988): Geomorfologický výskum a topografia vodnej cesty medzi jaskyňami Vyvieranie a Slobody. Slovenský kras XXVI, 7-23.
- HOCHMUTH, Z. (1990): Problems of Endokarst Conservation in the Demänovská dolina. Studia Carsologica 3, ČSAV Brno, s. 43-49.
- HOCHMUTH, Z. (1990): Vodstvo, povrchové vody. In: Bolfík a kol.: Gemer – Malohont. Osveta, Martin, s. 291-301.
- HOCHMUTH, Z. – MITTER, P. (1990): Geomorfologický výskum a topografia priestorov nad Veľkým domom v Demänovskej jaskyni Slobody. Slovenský kras XXIII, 3-8.
- HOCHMUTH, Z. (1991): Typy súčasnej krajiny Humenského podolia a možnosti jej racionálneho využitia. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy XXIII., Prešov, s. 31-44.
- HOCHMUTH, Z. – LACOVÁ, A. (1991): Geologická stavba a nerastné suroviny okresu Prešov. OPS Prešov, 23 s.

- HOCHMUTH, Z. (1992): Novšie poznatky z prieskumu jaskyne Skalistý potok a morfológia častí objavených v rokoch 1989-1990. Slovenský kras XXX, 3-15.
- HOCHMUTH, Z. (1993): Výsledky podrobného mapovania a revízny geomorfologický výskum jaskyne Vyvieranie v Demänovskej doline. Slovenský kras XXXI, 29-42.
- HOCHMUTH, Z. (1994): Krasové javy v doline horného toku Revúcej a jej prítokov. Slovenský kras XXXII, 163-171.
- HOCHMUTH, Z. – LACOVÁ, A. – MATLOVIČ, R. (1994): Vlastiveda Prešova. R UPJŠ-PdF Prešov, 83 s.
- HOCHMUTH, Z. (1995): Podzemné krasové javy a ich vzťah k odvodňovaniu južnej časti Jasovskej planiny. Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae, 26, Prírodné vedy, Prešov, s. 114-127.
- HOCHMUTH, Z. (1995): Some notes Concerning the Research of the Phreatic zone in the Cave System of Demänova Valley, Proceedings. Liptovský Mikuláš, s. 11-15.
- HOCHMUTH, Z. (1995): Pseudokrasové gravitačné jaskyne v pohorí Bachureň, Proceedings of International Working Meeting: Preserving of pseudokarst Caves, Rimavská Sobota – Salgótarján, s. 61-67.
- HOCHMUTH, Z. (1995): Endokrasové formy a nové možnosti ich kartografického znázornenia. In: Hochmuth, Z. (ed.): Reliéf a integrovaný výskum krajiny. PdF UPJŠ Prešov, s. 32-39.
- HOCHMUTH, Z. (1995): Mapovanie jaskýň. Slovenská speleologická spoločnosť, Lipt. Mikuláš, 82 s.
- HOCHMUTH, Z. (1995): Ľadové monolity v priepastiach na Slovensku. Zborník z odborného seminára: Ochrana ľadových jaskýň, Správa Slovenských jaskýň, GÚ SAV, SMOPaJ Lipt. Mikuláš, s. 75-79.
- HOCHMUTH, Z. – HOLÚBEK, P. (1995): Geomorfologické pomery a topografia jaskyne Zlomisk v Jánskej doline. Slovenský kras XXXIII, 17-34.
- HOCHMUTH, Z. (1995): Súčasný stav a novšie výsledky výskumu endokrasu na Slovensku. Geographia Slovaca 10, 71-76.
- HOCHMUTH, Z. (1996): Zóna objavného ponoru v Demänovskej jaskyni Slobody. Zborník referátov z vedeckej konferencie „Kras a jaskyne – výskum, využitie, ochrana“, SMOPaJ Lipt. Mikuláš, s. 117-123.
- HOCHMUTH, Z. (1996): Speleologický prieskum Demänovskej jaskyne Slobody v r. 1970 – 1996. Zborník „Sprístupnené jaskyne, výskum, ochrana a využívanie“, Správa Slovenských jaskýň, Lipt. Mikuláš, s. 60-66.
- HOCHMUTH, Z. (1996): Geomorfologické pomery centrálnej časti Revúckej vrchoviny a príhlých častí Rimavskej kotliny a Slovenského krasu. Geografické práce, VI., 1, PdF UPJŠ Prešov, 110 s.



- HOCHMUTH, Z. (1997): Pseudokras flyšových a vulkanických pohorí východného Slovenska. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach. PU Prešov, s. 115-122.
- HOCHMUTH, Z. (1997): Vzťah hladiny podzemných riečišť k pozdĺžnemu profilu dolín v alogénnej krase na príklade Jánskej a Demänovskej doliny. Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, XXVIII., Prírodné vedy, biológia – geografia – chémia, PU Prešov, s. 103-122.

### **RNDr. Robert IŠTOK, CSc.**

Narodil sa 20. júla 1957 v Levoči. V roku 1981 ukončil štúdium na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, špecializácia humánna a regionálna geografia. Diplomovú prácu na tému „*Geografické aspekty rozvoja miest Spišskej Novej Vsi a Levoče*“ spracoval pod vedením prof. RNDr. Olivera Bašovského, DrSc., prácu oponoval doc. RNDr. Ján Paulov, DrSc. V r. 1981 nastúpil na katedru, kde pracuje ako odborný asistent. V r. 1983 získal titul doktora prírodných vied (RNDr.) na základe rigorózneho skúšky na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Hodnosť CSc. v odbore regionálna geografia obdržal na základe obhajoby kandidátskej dizertačnej práce „*Štát na politickej mape sveta – politickogeografické a geopolitické aspekty*“ na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave v r. 1997. Prácu napísal bez školiteľa, oponovali ju prof. RNDr. Jaroslav Mazúrek, CSc., doc. RNDr. Pavol Korec, CSc. a RNDr. Peter Mariot, CSc.

V rámci pedagogickej činnosti zabezpečuje výučbu Regionálnej geografie svetadielov a oceánov, Humánnej geografie Európy (so zameraním na západnú Európu a Európsku úniu), Geografie obyvateľstva a sídiel (so zameraním na geografiu sídelných systémov a vidieckych sídiel) a Politickej geografie a geopolitiky. Participuje aj na výučbe geografických disciplín na Inštitúte turizmu a hotelového manažmentu FF PU a výučbu geografických disciplín pre študentov politológie na FF PU. V najbližšom období hodlá zaviesť výučbu Geografie verejnej správy, Regionálnej politiky a regionálneho rozvoja a Formovania politickej mapy Európy. Bol vedúcim 28 úspešne obhájených diplomových prác.

Vo vedecko – výskumnej činnosti sa zameriava na politicko – geografickú a geopolitickú problematiku, sídelnogeografický výskum a na otázky regionálnej geografie sveta. Z týchto oblastí uverejnil ako autor a spoluautor 2 monografie, 11 učebných a metodických textov, 23 pôvodných vedeckých prác, 13 odborných prác, 14 vedecko-populárnych prác. Vypracoval 6 nepublikovaných expertíz. Na svoje práce zaznamenal 11 citácií a ohlasov. V organizátorskej činnosti vykonáva od r. 1984 funkciu tajomníka katedry. Je členom redakčnej rady Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Folia geographica. V r. 1990-1994 bol tajomníkom Východoslovenskej pobočky Slovenskej geografickej spoločnosti. Od r. 1998 je predsedom Krajskej komisie geografickej olympiády stredoškolskej mládeže v Prešovskom kraji.

*Výberová bibliografia:*

- IŠTOK, R. (1987): Náčrt geografických podmienok zázemí Spišskej Novej Vsi a Levoče so zameraním na vývoj ich obyvateľstva. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy XXII., zv. 1, SPN Bratislava, s. 247-274.
- IŠTOK, R. – SULIBORSKI, A. (1989): Humenne-centre tchécoslovaque de la production de fibres chimiques. In: Problems in textile geography – Problemes de geographie des textiles, No. 3, Lodž, s.101-109.
- IŠTOK, R. (1990): Problémy adaptácie študentov pre učiteľské štúdium geografie a možnosti ich riešenia. Zborník PdF v Prešove, UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy, roč. XXIII, zv. 1, s. 163-175.
- IŠTOK, R. (1991): Zmeny na mape sveta od r. 1980, jej súčasný stav a perspektívy. OPS Humenné, 33 s.
- IŠTOK, R. (1992): Geopolitika, politická geografia a politická prax. Medzinárodné otázky, I., 4, 32-37.
- IŠTOK, R. (1993): Vplyv znakov územia štátu a jeho obyvateľstva na fungovanie štátnej moci. Medzinárodné otázky, II., 1-2, 130-138.
- IŠTOK, R. – KANCÍR, J. (1993): Vybrané kapitoly vyučovania regionálnej geografie sveta na stredných školách. Metodické centrum Prešov, 54 s.
- IŠTOK, R. – MATLOVIČ, R. (1993): Vplyv náboženstva na politický systém v politicko – geografickom kontexte. Medzinárodné otázky, II., 1-2, 139-147.
- IŠTOK, R. (1994): Politickogeografická štruktúra oválu násilia. Medzinárodné otázky, III., 1, 51-69.
- IŠTOK, R. (1994): Globálne problémy ľudstva. Študijné texty pre špecializačné štúdium zo socioekonomickej geografie. MC Banská Bystrica, 34 s.
- IŠTOK, R. (1994): Príspevok k otázkam vzťahu politickej geografie a geopolitiky v súčasnosti. In: Geopolitické trendy v stredoeurópskych regiónoch a ich vplyv na teritoriálne štruktúry. MC Banská Bystrica. s. 6-9.
- IŠTOK, R. (1995): Savického geopolitika v kontexte súčasného vývoja v Rusku. Medzinárodné otázky, IV., 1, 69-80.
- IŠTOK, R. (1995): Problém vzťahu politickej geografie a geopolitiky. In: Trizna, M. (ed.): Vybrané problémy súčasnej geografie a príbuzných disciplín. Zborník referátov z medzinárodnej konferencie pri príležitosti 75. narodenín Prof. RNDr. Pavla Plesníka, DrSc. UK Bratislava, s. 233-237.
- IŠTOK, R. (1995): Príspevok k hodnoteniu postavenia a úlohy sídiel v regionálnej štruktúre. Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae, Prírodné vedy, XXVI., UPJŠ Prešov, s. 128-143.
- IŠTOK, R. (1995): Politická geografia v kontexte spoločenských zmien. Geographia Slovaca, 10, GÚ SAV Bratislava, s. 77-84.
- IŠTOK, R. – MATLOVIČ, R. (1995): Geografia Zakarpatska. In: Kolektív: Zakarpatsko. SAP Bratislava, s. 15-80.



- IŠTOK, R. (1997): Geopolitické aspekty územno-správneho členenia v kontexte Slovenskej republiky. In: Politický systém Slovenskej republiky (stav – kontexty – perspektíva). FF PU Prešov, s. 67-70.
- IŠTOK, R. (1997): Úloha geografických faktorov pri formovaní a stabilite štátu. Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Prírodné vedy, XXVIII., FHPV PU Prešov, s. 123-136.
- IŠTOK, R. (1997): Štát na politickej mape sveta. Politickogeografické a geopolitické aspekty. Geografické práce, VII., 1, KGaG FHPV PU Prešov, 170 s.
- IŠTOK, R. – LESNIAKOVÁ, Z. (1997): Etnické typy obcí na Spiši v roku 1880. In: Kónya, P. – Matlovič, R. (eds.): Obyvateľstvo Karpatskej kotliny I. Universum Prešov, s. 187-195.
- MATLOVIČ, R. – IŠTOK, R. (1998): Východokarpatský región a formovanie jeho kultúrnej a duchovnej diverzity. Životné prostredie, 32, 2, 98-103.

#### **PaedDr. Ján KANCÍR**

Narodil sa 16. decembra 1956 v Prešove. Štúdium na Pedagogickej fakulte v Prešove Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach ukončil v r. 1980, aprobáciu zemepis-telesná výchova. Diplomovú prácu „Územie okresu Prešov z klimogeografického aspektu“ spracoval pod vedením doc. RNDr. Evy Michaeli, CSc. Oponentom práce bol doc. RNDr. Rudolf Novodomec, CSc. V r. 1980-1984 pôsobil na viacerých základných školách v okrese Prešov. Od r. 1984 je odborným asistentom katedry. Na základe rigorózneho skúšky, vykonanej v r. 1985 na Pedagogickej fakulte UPJŠ v Prešove, mu bol udelený titul doktora pedagogiky (PaedDr.).

V pedagogickej oblasti zabezpečuje výučbu Didaktiky geografie, Vlastivedy s didaktikou a Planetárnej geografie. V rámci voliteľných foriem výuky zavádza prednášky z Metodológie výskumu v didaktike geografie a Humanizácie vzdelávania v didaktike geografie. Doteraz viedol 28 úspešne obhájených diplomových prác, najmä z didaktiky geografie a didaktiky vlastivedy.

Jeho vedecko – výskumná aktivita je orientovaná na didaktické spracovanie základných poznatkov a Zemi a vesmíre v zemepise na základnej škole, zefektívnenie vyučovacích metód, foriem a prostriedkov, optimalizáciu vyučovacieho procesu, tvorbu a využitie pracovných zošitov, rozvoj tvorivého myslenia vo vyučovaní zemepisu, tvorbu a hodnotenie učebníc a uplatňovanie humanistických prvkov vo vyučovaní geografie. Z uvedenej problematiky ako autor a spoluautor uverejnil 7 pôvodných vedeckých prác, 5 učebných a metodických textov, 13 odborných prác, 6 vedecko-populárnych prác a 4 recenzie. Vypracoval 2 nepublikované expertízy a 20 nepublikovaných posudkov kvalifikačných prác učiteľov. Lektoroval celoštátne učebnice zemepisu pre 6. ročník ZŠ (I. a II. diel) a 7. ročník ZŠ (I. a II. diel).

Je členom školskej komisie Slovenskej geografickej spoločnosti, predsedom Krajskej komisie zemepisnej olympiády pre základné školy v Prešovskom kraji,

členom redakčného kruhu časopisu *Geografia* a členom komisií pre obhajoby I. a II. kvalifikačného stupňa učiteľov. Od r. 1997 je predsedom Odborovej organizácie pri FHPV PU v Prešove.

*Výberová bibliografia:*

- KANCÍR, J. (1989): Optimalizácia modelov vyučovacích hodín – jedna z možností zefektívnenia výchovnovzdelávacieho procesu. In: Michaeli, E. (ed.): Zborník referátov z geografického seminára, KG PdF UPJŠ Prešov, s.191-196.
- KANCÍR, J. (1989): K problematike zefektívnenia súvislej pedagogickej praxe. *Vysoká škola*, 37, 7, 293-298.
- KANCÍR, J. (1991): Úroveň vedomostí žiakov a didaktickej spôsobilosti učiteľov pri vyučovaní základných poznatkov o Zemi a vesmíre v zemepise 5.ročníka ZŠ. Zborník PdF v Prešove, UPJŠ v Košiciach, *Prírodné vedy XXIII.*, SPN Bratislava, s. 176-199.
- KANCÍR, J. (1993): Zefektívnenie vyučovania základných poznatkov o Zemi a vesmíre v zemepise ZŠ – niektoré poznatky z realizácie výskumu. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, *Spoločenské vedy XXI.*, Prešov, s. 228-238.
- KANCÍR, J. (1993): Pracovný zošit ako prostriedok efektívneho vyučovania zemepisu. In: Novodomec, R. (ed.): *Geografia – aktivity človeka v krajine*. Prešov, s. 123-128.
- KANCÍR, J. – IŠTOK, R. (1993): Vybrané kapitoly vyučovania regionálnej geografie na stredných školách. Metodický list, MC Prešov, 54 s.
- KANCÍR, J. (1994): Základné poznatky o Zemi a vesmíre – pracovný zošit pre zemepis ZŠ. ŠS Košice III, 24 s.
- KANCÍR, J. (1994): Vybrané modely vyučovacích hodín – zemepis 5. roč. ZŠ. ŠS Humenné, 63 s.
- KANCÍR, J. (1995): Podnebie SR – pomocný materiál pre učiteľov geografie. Metodický list, MO ŠS Prešov, 12 s.
- KANCÍR, J. (1995): Optimalizácia vybraných prvkov vyučovania zemepisu na základnej škole. *Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae, Prírodné vedy*, XXVI., IPJŠ Prešov, s. 144-167.
- KANCÍR, J. (1995): Možnosti aplikácie odkazu komenského tvorivej školy vo vyučovaní geografie. In: J.A.Komenský a tvorivá škola. UPJŠ Prešov, s. 60-65.
- KANCÍR, J. (1997): Miestny región v učebných osnovách a učebniciach geografie. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): *Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach*. PU Prešov, s. 303-308.



- KANCÍR, J. (1997): K problematike rozvíjania tvorivého myslenia vo vyučovaní geografie. *Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Prírodné vedy*, XXVIII., PU Prešov, s. 137-147.
- KANCÍR, J. – MADZIKOVÁ, A. – NIŽNANSKÝ, B. – NOVODOMEČ, R., (1997): *Vlastivedný atlas pre 3. a 4. ročník ZŠ. VKÚ Harmanec.*
- KANCÍR, J. (ed.) (1998): *Geografia. 1000 úloh a riešení pre záujemcov o vysokoškolské štúdium. Katedra geografie a geoekológie FHPV PU Prešov, 176 s.*

### **RNDr. Viktória KANDRÁČOVÁ**

Narodila sa 9. februára 1954 v Prešove. V roku 1978 ukončila štúdium na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, špecializáciu humánna geografia. Diplomovú prácu na tému „*Rozmiestnenie potravinárskeho priemyslu na Slovensku*“ spracovala pod vedením prof. RNDr. Jozefa Mládeka, DrSc., oponentom práce bol RNDr. František Podhorský, CSc. V r. 1981 získala titul doktorky prírodných vied (RNDr.) na základe vykonania rigorózneho skúšky na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. V r. 1978 – 1979 pôsobila na Geografickom ústave SAV v Bratislave, od r. 1979 je vedeckou pracovníčkou katedry.

V pedagogickej činnosti zabezpečovala výučbu Regionálnej geografie ČSSR, Teoretickej geografie, Špeciálneho seminára a Náuky o krajine a starostlivosti o životné prostredie. V súčasnosti prednáša Geografiu nevýrobnej sféry a vedie terénne cvičenia z humánnej geografie. Pedagogicky pôsobí aj na Inštitúte turizmu a hotelového manažmentu pri FF PU. V najbližšom období hodlá zaviesť výučbu Kultúrnej geografie, Medicínskej geografie a Agroturizmu. Počas pôsobenia na katedre odviedla 20 diplomových prác, najmä z geografie dopravy, mikrogeografie, geografie cestovného ruchu, geografie služieb a komplexnej humánnej geografie.

Vo vedecko – výskumnej činnosti sa orientuje na humánnu geografiu mikro – mezoregiónov vo vzťahu k tvorbe databáz pre celostné regióny a ich použitie v praxi. Zaoberá sa aj mikrogeografiou, komplexnou humánnou geografiou východného Slovenska so špecifickým zreteľom na demogeografickú diferenciáciu a geografiou religijného východu. Z týchto oblastí doposiaľ publikovala 2 monografie, 1 učebný text, 17 pôvodných vedeckých prác, 20 odborných prác, 14 vedecko-populárnych prác a 1 recenziu. Vypracovala 4 nepublikované vedecké správy a expertízy. Na svoje práce zaznamenala 57 citácií a ohlasov. V r. 1987-1990 bola tajomníčkou Východoslovenskej pobočky Slovenskej geografickej spoločnosti, v r. 1981-1983 členkou Komisie pre životné prostredie pri MsNV v Prešove. Od r. 1994 je členkou redakčnej rady periodika *Urbánne a krajinné štúdie*.

*Výberová bibliografia:*

- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1982): Príspevok ku geografii obce Medzany. In: Drdoš, J. (ed.): Geografia a životné prostredie. SAV Bratislava, s. 94-102.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1983): Wirtschaftsgebiet Košice. Zeitschrift für Erdkunde-unterricht, roč. 35, č. 4, Volk und Wissen Volkseigener Verlag Berlin, s. 6-16.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1984): Príspevok k analýze súčasného rozmiestnenia potravinárskeho priemyslu na Slovensku. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy XXI.,zv. 1, SPN Bratislava, s. 139-161.
- KANDRÁČOVÁ, V. – MICHAELI, E. – NOVODOMEČ, R. (1984): Východoslovenský kraj. In.: Mištera, L. a kol.: Geografia krajov ČSSR. SPN Praha, 1984, s. 296-319.
- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1985): Racionálne využívanie krajiny na príklade Šarišských Michalian. Geografický časopis, 37, 4, 394-412.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1988): Náčrt geografických charakteristík dopravy a ich aplikácia na príklade okresu Prešov. Zborník ČSGS pri ČSAV. Současný stav a perspektívy dopravní geografie. Brno, s. 118-129.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1989): Náčrt geografických charakteristík priemyslu a ich aplikácia na príklade okresu Prešov. In: Michaeli, E. (ed.): Zborník z geografického seminára. KG PdF UPJŠ, s. 112-118.
- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1989): Krajinná sféra Zeme. Přírodní vědy ve škole, 41, 1, 32-36.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1991): Geografické aspekty služieb v okrese Prešov. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach zv. 1, Prírodné vedy XXIII – Geografia, Prešov, s. 100-127.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1992): Príspevok ku geografickej analýze dopravnej štruktúry okresu Vranov nad Topľou. Horizonty dopravy 1, VÚD Žilina, s. 21-35.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1993): Príspevok k analýze migračného pohybu obyvateľstva mezoregiónu (na príklade okresu Prešov). In: Novodomeč, R. (ed.): Geografia – aktivity človeka v krajine. UPJŠ Prešov, s. 129-141.
- KANDRÁČOVÁ, V. – MICHAELI, E. (1994): Náčrt environmentálnych dimenzií regiónu Prešova. Urbánne a krajinné štúdie 1, 116-145.
- KANDRÁČOVÁ, V. – DUBCOVÁ, A. (1994): Transformácia odchádzky za prácou na Slovensku. Geografické informácie 3 – Postavenie regionálnej geografie Slovenskej republiky a Českej republiky v kontexte nových podmienok rozvoja. KG FPV VŠP Nitra, s. 44-57.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1995): Príspevok k analýze prirodzeného populačného vývoja mezoregiónu – okresu Prešov. Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae, Prírodné vedy: biológia – geografia, roč. XXVI. Prešov, s. 168-196.



- KANDRÁČOVÁ, V. (1995): Fyzickogeograficky podmienená geodemografická a sídelnogeografická diferenciácia mezoregiónu. In: Hochmuth, Z. (ed.): Reliéf a integrovaný výskum krajiny. UPJŠ Prešov, s. 107-116.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1995): Okres Prešov. Geografia roč. 3, č. 3, s. 91-95.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1996): Formovanie územnej organizácie greckokatolíkov na Slovensku. Zborník z vedeckej konferencie „Postavenie regionálnej geografie Slovenskej republiky a Českej republiky v kontexte nových podmienok rozvoja“. Geografické informácie č. 4. KG FPV VŠP v Nitre, s. 75-80.
- MATLOVIČ, R. – KANDRÁČOVÁ, V. – MICHAELI, E. (1996): Exkurzie po Slovensku. ITHM v Prešove UPJŠ v Košiciach, 424 s.
- KANDRÁČOVÁ, V. (1997): Turisticko-rekreačný polygón Lipovce – Lačnov – Šindliar (kultúrohistorické predpoklady rozvoja rurálneho turizmu). Urbánne a krajinné štúdie, 2, 139-157.
- KANDRÁČOVÁ, V. – DZURUSOVÁ, V. (1997): (Demo)geografické dimenzie sobášnosti v Hornotoryskom regióne Šariša. Zborník z konferencie „Pôrodnosť a vybrané aspekty reprodukcie obyvateľstva“. SŠaDS Bratislava, s. 44-48.
- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1997): Mikrogeografia a rozvoj regiónov. Zborník z medzinárodnej konferencie „Aktuálne problémy regionálneho rozvoja“ Inštitút rozvoja obcí, miest a regiónov EF UMB, Banská Bystrica, s. 286-293.
- KANDRÁČOVÁ, V. – MICHAELI, E. (1997): Mikrogeografia v edukácii, výskume a pre prax. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach“. KG PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, s. 265-285.
- POPJAKOVÁ, D. – KANDRÁČOVÁ, V. (1997): Vývoj priestorovej štruktúry mesta Bardejov. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (ed.): Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach“. KG PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, s. 73-88.
- KANDRÁČOVÁ, V. – MICHAELI, E. (1998): Ľubotice. OcÚ Ľubotice, 117 s.

***PaedDr. Alena MADZIKOVÁ***

Narodila sa 22. februára 1962 v Prešove. Štúdium na Pedagogickej fakulte v Prešove Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, aprobáciu ruský jazyk a literatúra-zemepis, ukončila v r. 1986. Diplomovú prácu „*Životné prostredie mesta Prešov. Súčasný stav a perspektívy.*“ spracovala pod vedením doc. RNDr. Rudolfa Novodomca, CSc. Oponentom práce bol doc. RNDr. Zdenko Hochmuth, CSc. Na základe obhajoby práce a študijných výsledkov jej bol udelený titul doktorky pedagogiky (PaedDr.). Od r. 1986 pracuje na katedre, sprvu ako vedecká pracovníčka, od r. 1991 ako odborná asistentka.

V rámci pedagogickej činnosti zabezpečuje výučbu disciplín: Humánna geografia Európy (so zameraním na východnú Európu a Rusko), Regionálna geografia svetadielov a oceánov, Geografia výroby a Vlastiveda s didaktikou. V rámci výberových foriem výuky zavádza prednášky z Elementárnej geografickej edukácie a Geografie anglicky hovoriacich krajín (v angličtine). Počas pôsobenia na katedre odviedla 22 diplomových prác, najmä z didaktiky vlastivedy a geografie priemyslu.

Vo vedecko – výskumnej činnosti sa zameriava na geografiu priemyselných štruktúr, problematiku transhraničnej spolupráce a elementárnu geografickú edukáciu (didaktiku vlastivedy). Z tejto problematiky publikovala 2 učebné texty, 6 pôvodných vedeckých prác a 5 odborných prác. Vypracovala 2 nepublikované vedecké správy a expertízy. Na svoje práce zaznamenala 5 citácií a ohlasov. Pôsobí ako členka krajskej komisie geografickej olympiády stredoškolskej mládeže.

#### *Výberová bibliografia:*

- LACOVÁ, A. – HOCHMUTH, Z. (1989): Faktor suroviny v lokalizácii priemyslu stavebných hmôt v okrese Vranov nad Topľou. In: Michaeli, E. (ed.): Zborník referátov z geografického seminára, KG PdF UPJŠ Prešov, s. 135-140.
- HOCHMUTH, Z. – LACOVÁ, A. (1991): Geologická stavba a nerastné suroviny okresu Prešov. Skriptá. KPÚ Prešov, 23 s.
- LACOVÁ, A. – OLSEN, E. (1991): Geography in Transition. Samfunnogeografen, r. 2, č. 2, Universitet i Oslo, s. 34-35.
- LACOVÁ, A. (1991): Priemysel mesta Vranov nad Topľou. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, zv. 1, Prírodné vedy, r. XXIII., Prešov, s. 100-127.
- LACOVÁ, A. – POPJAKOVÁ, D. (1993): Karpatský euroregión. Miscellanea Geographica Universitatis Bohemiae Occidentalis 1, Plzeň, s. 37-44.
- HOCHMUTH, Z. – LACOVÁ, A. – MATLOVIČ, R. (1994): Vlastiveda Prešova. UPJŠ Košice, 83 s.
- LACOVÁ, A. (1995): Vlastiveda – obľúbená či neobľúbená? Geografia, 2, s. 67-68.
- LACOVÁ, A. – POPJAKOVÁ, D. (1995): Problematika euroregiónov z aspektu regionálnych štruktúr východného Slovenska. In: Hochmuth, Z. (ed.): Reliéf a integrovaný výskum krajiny. UPJŠ Prešov, s. 123-129.
- MADZIKOVÁ, A. (1996): Miesto vlastivedy v príprave učiteľov pre 1. stupeň ZŠ. In: Vysokoškolská príprava učiteľov. II. časť, s. 279-283.
- LACOVÁ, A. (1997): Miestna krajina vo vyučovaní vlastivedy v 3. a 4. ročníku ZŠ. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach. PU Prešov, s. 295-300.
- POPJAKOVÁ, D. – MADZIKOVÁ, A. (1997): Možnosti rozvoja cestovného ruchu na území slovenskej časti Karpatského euroregiónu. Urbánne a krajinné štúdie, 2, 259-270.



**RNDr. René MATLOVIČ, PhD.**

Narodil sa 31. júla 1967 v Prešove. V roku 1990 ukončil štúdium na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, špecializácia humánna a regionálna geografia, pričom na základe obhajoby diplomovej práce a študijných výsledkov mu bol udelený titul doktora prírodných vied (RNDr.) a Cena rektora Univerzity Komenského. Diplomovú prácu na tému „*Geografická analýza a prognóza vnútornej štruktúry mesta Prešov*“ spracoval pod vedením doc. RNDr. Jána Paulova, DrSc. Oponentom práce bol RNDr. Štefan Očovský, CSc. V r. 1990 nastúpil na Katedru geografie PdF UPJŠ ako vedecký pracovník, od r. 1998 je odborným asistentom. V r. 1992-1997 absolvoval dištančnú formu doktorandského štúdia na Katedre geografie miest a turizmu Lodžskej univerzity v Poľsku. Doktorský stupeň (PhD.) dosiahol v r. 1997 na základe úspešnej obhajoby práce „*Priestorová štruktúra mesta. Metodológia výskumu. Príklad mesta Prešov*“. Školiteľom práce bol prof. zw. dr. hab. Stanisław Liszewski, oponentmi boli prof. zw. dr. hab. Marek Koter z Lodžskej univerzity a prof. zw. dr. hab. Wiesław Maik z Univerzity M. Kopernika v Toruni.

V rámci pedagogickej činnosti zabezpečuje výučbu Geografie obyvateľstva a sídiel, Regionálnej geografie Slovenskej republiky (so zameraním na humánnu geografiu Slovenska), Mikrogeografie, Geografickej tektológie (so zameraním na dejiny geografického poznávania Slovenska) a vedie terénne cvičenia z uvedených disciplín. Na filozofickej fakulte prednášal Historickú geografiu a v súčasnosti pripravuje výučbu novej disciplíny – Geografie religii. Pod jeho vedením bolo vypracovaných 5 diplomových prác z urbánnej geografie a geografie religii.

Vo vedecko – výskumnej činnosti sa orientuje na problematiku geografických prístupov k štúdiu intraurbánnych štruktúr, štúdium intraurbánnej urbanizácie, religiózno – geografický výskum, komplexný geografický výskum mikroregiónov a na otázky vývinu geografického poznávania a skúmania Slovenska. Je riešiteľom dvoch grantových projektov. Z týchto oblastí doteraz ako autor a spoluautor publikoval 4 monografie, 3 učebné a metodické texty, 27 pôvodných vedeckých prác, 22 odborných prác, 5 populárno-vedeckých článkov a 7 recenzií. Lektoroval celoštátnu učebnicu Zemepis pre 8. ročník ZŠ. Na uvedené práce zaznamenal 37 citácií a ohlasov. Je členom redakčnej rady Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis – Folia geographica, členom redakčnej rady periodika „Urbánne a krajinné štúdie“, členom a tajomníkom redakčnej rady vedeckých spisov „Acta Collegii Evangelici Prešovensis“, členom redakčnej rady viacerých príležitostných zborníkov z vedeckých konferencií a spolueditorom dvoch z nich. V r. 1990-1994 pôsobil v Komisii výstavby, dopravy, životného prostredia a územného plánovania pri Mestskom zastupiteľstve v Prešove. V r. 1993-1995 bol tajomníkom Miestneho odboru Matice slovenskej v Prešove. Od r. 1997 je členom Názvoslovnej komisie pri Mestskom úrade v Prešove a od r. 1998 predsedom Kolégia evanjelickej inteligencie východného Slovenska v Prešove a jedným z tajomníkov predsedníctva Spoločnosti pre Tvorbu T so sídlom v Bratislave.

*Výberová bibliografia:*

- MATLOVIČ, R. (1989): Vybrané geografické aspekty vnútornej štruktúry mesta Prešov. In: Michaeli, E. (ed.): Zborník referátov z geografického seminára. Katedra geografie PdF UPJŠ Prešov, s.169-174.
- MATLOVIČ, R. (1991): Some geographical approaches to the study of the inner structure of the city. The European Geographer, 3-4. Associacao de jovens geografos. Lisbon, s. 42-44.
- MATLOVIČ, R. (1992): Behaviorálna geografia, geografia percepcie a výskum vnútornej štruktúry mesta. In Drgoňa, V. (ed.): Regionálne systémy životného prostredia, SGS Nitra – Wien, s.139-143.
- MATLOVIČ, R. (1993): Religiózná geografia. Metodické centrum Prešov, 61 s.
- MATLOVIČ, R. (1993): Príspevok k vývinu národnostnej a konfesionalnej štruktúry obyvateľstva Prešova. In: Národnostní problémy v historii měst. Muzeum Prostějovska, Prostějov, s. 203-209.
- MATLOVIČ, R. (1993): Morfogenetické typy vnútornej štruktúry mesta Prešov. In: Novodomec, R. (ed.): Geografia – aktivity človeka v krajine. PdF UPJŠ a SGS Prešov, s. 150-159.
- IŠTOK, R. – MATLOVIČ, R. (1993): Vplyv náboženstva na politický systém v politicko – geografickom kontexte. Medzinárodné otázky, II., 1-2, 139-147.
- MATLOVIČ, R. (1994): Geografické aspekty vývoja mesta Prešova so zreteľom na morfogénzu jeho priestorovej štruktúry. Urbánne a krajinné štúdie, 1, 65-83.
- MATLOVIČ, R. (1994): Morfológicko – genetický prístup v kontexte geografického bádania vnútornej štruktúry mesta. Urbánne a krajinné štúdie, 1, 84-94.
- MATLOVIČ, R. (1994): Religióznogeografická problematika vo vyučovaní regionálnej geografie Slovenska. In: Sborník z konference. PdF MU Brno, s. 18-21.
- HOCHMUTH, Z. – LACOVÁ, A. – MATLOVIČ, R. (1994): Vlastiveda Prešova. UPJŠ Prešov, 83 s.
- MATLOVIČ, R. (1995): Smery využitia zeme ako črta funkčnej štruktúry mesta a krok ku syntetickej interpretácii intraurbánnych štruktúr. Miscellanea Geographica Universitatis Bohemiae Occidentalis, 4, Plzeň, 70-80.
- MATLOVIČ, R. (1995): Formovanie územnej organizácie evanjelikov a.v. na Slovensku. Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae, Prírodné vedy, XXVI, UPJŠ Prešov, s. 210-232.
- MATLOVIČ, R. (1995): Priestorová redistribúcia obyvateľstva Prešova v poslednom medzicenzovom období z pohľadu Clarkovej koncepcie. In: Hochmuth, Z. (ed.): Reliéf a integrovaný výskum krajiny. UPJŠ Prešov, s. 129-139.



- MATLOVIČ, R. (1995): Morfológické procesy v historickom jadre Prešova vo svetle Conzenovej urbánnomorfologickej koncepcie. *Geographia Slovaca*, 10, GÚ SAV Bratislava, 141-149.
- MATLOVIČ, R. (1995): Historickogeografický pohľad na cirkevnú územnú organizáciu evanjelikov a.v. na východnom Slovensku v 1. pol. 19. storočia. In: Kónya, P. – Káša, P. (eds): *Eliáš Ladiver a Michal Greguš – osobnosti a ich dielo v obraze doby*. PVT a FF UPJŠ Prešov, s. 157-164.
- IŠTOK, R. – MATLOVIČ, R. (1995): Geografia Zakarpatska. In: Kolektív: *Zakarpatsko*. SAP Bratislava, s. 15-80.
- MATLOVIČ, R. – KANDRÁČOVÁ, V. – MICHAELI, E. (1996): Exkurzie po Slovensku. ITHM UPJŠ Prešov, 424 s.
- MATLOVIČ, R. (1996): Vybrané kapitoly z regionálnej geografie Slovenskej republiky. Obyvateľstvo a sídla. Metodické centrum Prešov, 84 s.
- MATLOVIČ, R. (1996): Entwicklungsetappen der territorialen Verwaltungsorganisation der Ev. Kirche A.B. auf dem Boden der Slowakei. In: Schwarz, K. – Švorc, P. (Hrsg.): *Die Reformation und ihre Wirkungsgeschichte in der Slowakei. Studien und Texte zur Kirchengeschichte und Geschichte*. Reihe II., Band 14. Evangelischer Presseverband, Wien, pp. 223-236.
- MATLOVIČ, R. (1996): Sociálno-ekologická orientácia geografického bádania intraurbánných štruktúr a jej slovenské reflexie. *Geografický časopis*, 48, 3-4, 271-284.
- MATLOVIČ, R. (1997): Geografická poloha a prírodné prostredie obce. Šesťdesiate roky. Sedemdesiate a osemdesiate roky. Súčasnosť Soli. In: Kónya, P. – Michnovič, I. (zost.): *Dejiny obce Sol'*. L.I.M Prešov, s. 8-13, 129-156.
- MATLOVIČ, R. (1997): Náčrt vývinu vlastivedného poznávania a geografického skúmania územia Prešova. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): *Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach*. PU, Vp SGS a MC Prešov, pp. 35-52.
- MATLOVIČ, R. (1997): Urbánnomorfologický obraz Prešova v 2. polovici 18. storočia a jeho morfogenetický procesuálny kontext. In: *Měšťané, šlechta a duchovenstvo v rezidenčních městech raného novověku (16. – 18. století)*. Muzeum Prostějovska, Prostějov, s. 495-506.
- MATLOVIČ, R. (1997): Hodnotenie kultúrnoprávnych predpokladov cestovného ruchu v Prešove. *Urbánne a krajinné štúdie*, 2, 182-203.
- MATLOVIČ, R. (1997): Hlavné smery geografických výskumov intraurbánných štruktúr. *Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Prírodné vedy, biológia – geografia – chémia*, XXVIII., FHPV PU Prešov, s. 149-175.
- MATLOVIČ, R. (1997): Vývinové tendencie geografie religii. *Geografický časopis*, 49, 3-4, 231-241.

- MATLOVIČ, R. (1997): Prešovské evanjelické kolégium a rozvoj geovedného bádania a edukácie. In: Kónya, P. – Matlovič, R. (eds.): Prešovské evanjelické kolégium, jeho miesto a význam v kultúrnych dejinách strednej Európy. Acta Collegii Evangelici Prešovensis, I., BÚ VD ECAV Prešov, s. 117-127.
- MATLOVIČ, R. (1997): Transformácia religióznej štruktúry obyvateľstva okresu Vranov nad Topľou v 20. storočí vo svetle koeficientu konvergenencie. In: Kónya, P. – Matlovič, R. (eds.): Obyvateľstvo Karpatskej kotliny I. Universum Prešov, s. 171-177.
- MATLOVIČ, R. – MATLOVIČOVÁ, K. (1997): Valorizácia vybraných realizačných predpokladov cestovného ruchu na území Prešova. Urbánne a krajinné štúdie, 2, 204-222.
- MATLOVIČ, R. (1998): Geografia priestorovej štruktúry mesta Prešov. Geografické práce, VIII., č. 1, FHPV PU Prešov, 260 s.
- MATLOVIČ, R. (1998): Ślowackie i czeskie refleksje na temat głównych kierunków badań geograficznych struktury przestrzennej miasta. In: Kaczmarek, J. (ed.): Metodologia geografii osadnictwa na przełomie wieków. X Konwersatorium Wiedzy o Mieście. ŁTN a UŁ Łódź, s. 15-30.
- MATLOVIČ, R. – IŠTOK, R. (1998): Východokarpatský región a formovanie jeho kultúrnej a duchovnej diverzity. Životné prostredie, 32, 2, 98-103.

**Doc. RNDr. Eva MICHAELI, CSc.**

Narodila sa 31. marca 1943 v Margecanoch, okres Gelnica. V roku 1965 ukončila štúdium na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, špecializáciu komplexná fyzická geografia. Diplomovú prácu *„Komplexný fyzickogeografický profil Liptovskou kotlinou“* spracovala pod vedením prof. RNDr. Michala Lukniša, DrSc., oponentmi práce boli prof. RNDr. Pavol Plesník, DrSc. a RNDr. Štefan Bučko, CSc. Po ukončení vysokej školy pracovala v r. 1965-1966 ako výskumná pracovníčka v Ústave pre výskum pôd a výživy rastlín v Bratislave. V r. 1966 nastúpila na prešovské pracovisko, kde sprvu pôsobila ako vedecká pracovníčka, od r. 1987 ako odborná asistentka a od r. 1992 ako docentka pre fyzickú geografiu. V r. 1975 získala titul doktorky prírodných vied (RNDr.) na základe objahoby rigoróznej práce *„Geomorfológia Hornádskej kotliny“*, ktorej oponentom bol prof. RNDr. Michal Lukniš, DrSc. Kandidátsku dizertačnú prácu *„Fyzickogeografická regionalizácia východnej časti Hornádskej kotliny, juhovýchodnej časti Levočských vrchov a západných strání Braniska“* odovzdala v r. 1976 a úspešne obhájila v r. 1979, čím sa stala kandidátkou geografických vied. Školiteľom práce bol prof. RNDr. Michal Lukniš, DrSc., oponentmi akademik Emil Mazúr, doc. RNDr. Ľudovít Mičian, DrSc. a prof. RNDr. Michal Zaťko, CSc. V r. 1992 úspešne završila habilitačné konanie so súborom prác a sprievodnou štúdiou *„Fyzickogeografický výskum vo vybraných regiónoch Spiša a Šariša“*, čím sa stala prvou ženou – docentkou fyzickej geografie v histórii



slovenskej geografie. Recenzetmi habilitačného konania boli prof. RNDr. Jaromír Demek, DrSc., prof. RNDr. Pavol Plesník, DrSc. a prof. RNDr. Jaroslav Mazúrek, CSc.

V rámci pedagogickej činnosti zabezpečuje výučbu Regionálnej geografie Slovenskej republiky, Teoretickej geografie, Geografickej tektológie a Mikrogeografie. V minulosti prednášala a viedla semináre a cvičenia z Geológie, Pedogeografie a biogeografie, Fyzickogeografických syntéz a Metód geografického výskumu. Súčasne vedie terénne cvičenia a exkurzie z uvedených disciplín. Od r. 1994 pôsobí aj na Inštitúte turizmu a hotelového manažmentu pri FF PU, kde zabezpečuje výučbu viacerých geografických disciplín. V súčasnom období pripravuje zavedenie nových disciplín – Geoekológie a environmentalistiky, Balneológie a Geografie architektúry. Počas celého obdobia pôsobenia na katedre odvieďla 35 úspešne obhájených diplomových prác, najmä z fyzickej geografie a mikrogeografie.

Vo vedecko – výskumnej práci sa zaoberá fyzickou geografiou, najmä analýzami reliéfu a komplexným fyzickogeografickým výskumom v spojení s regionalizáciou. Venuje sa regionálnej geografii Slovenskej republiky a mikrogeografii so zreteľom na potreby edukácie a spoločenskej praxe. Je autorkou 2 monografií, 37 pôvodných vedeckých prác, 22 odborných prác, 5 učebných a metodických textov, 5 vedecko-populárnych prác a 10 recenzií. Vypracovala 13 nepublikovaných expertíz a vedeckých správ. Na tieto výskumy zaznamenala 55 citácií a ohlasov.

Venuje sa aj odborným a organizačným aktivitám. V r. 1990-1994 bola poslankyňou Mestského zastupiteľstva v Prešove a predsedníčkou Komisie pre výstavbu, dopravu, životné prostredie a územné plánovanie pri MsZ v Prešove. Od r. 1997 zastáva funkciu vedúcej katedry. Je členkou Akademického senátu Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove. Je zostavovateľkou viacerých vedeckých zborníkov. Pôsobí ako vedecká redaktorka edície Geografické práce, je členkou redakčnej rady periodika Urbánne a krajinné štúdie, členkou a predsedníčkou redakčnej rady vedeckých spisov Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Folia geographica.

#### *Výberová bibliografia:*

- KANDOVÁ, E. (1970): Rastlinstvo a živočíšstvo. Fyzickogeografické regióny Peniny. In: Karniš, J. a kol.: Peniny – fyzickogeografická charakteristika. Geografické práce, I., 2, SPN Bratislava, s. 95-114.
- KANDOVÁ, E. (1973): Fyzickogeografický profil Liptovskou kotlinou. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy, VIII., SPN Bratislava, s. 173-189.
- KANDOVÁ, E. (1978): Fyzickogeografická charakteristika 66 obcí v Spišského regiónu. In: KROPILÁK, M., (ed.) Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, diel I., II., III. Veda, Bratislava.

- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1982): Príspevok ku geografii obce Medzany. In: Drdoš, J. (ed.): Geografia a životné prostredie. Bratislava, s. 94-102.
- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1984): Východoslovenský kraj. Hospodárske pomery socioekonomická sféra. In: Mištera L. a kol.: Geografia krajů ČSSR, SPN Praha. Celoštátna vysokoškolská učebnica, s. 304-322.
- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1985): Racionálne využívanie potenciálu krajiny na príklade Šarišských Michalian. Geografický časopis, 37, 4, 394-412.
- MICHAELI, E. (1987): Geomorfológia Vikartovskej priekopy. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy, XXII, zv. 1, SPN Bratislava, s. 149-165.
- MICHAELI, E. (1987): Návrh niektorých opatrení v štruktúre krajiny zóny vplyvu výstavby a prevádzky jadrovej elektrárne Kecerovce. In: Zborník referátů k XVII. sjezdu Československé geografické společnosti v Ostravě, sv. 1, Brno, s. 149-156.
- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1987): Priestorová štruktúra krajiny katastra Drienovskej Novej Vsi a jej poľnohospodárske využitie. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy, XXII, zv. 1, SPN Bratislava, s. 167-203.
- MICHAELI, E. (1991): Litologicko-štruktúrne vlastnosti podložia a ich vzťah k reliéfu v Hornádskej kotline. Zborník PdF v Prešove, UPJŠ v Košiciach, Prírodné vedy XXIII, zv. 1, Prešov, s. 78-98.
- MICHAELI, E. (1991): Klíma. In: Bolfík, J. (zost.): Gemer – Malohont, Príroda. Osveta Martin, 261-290.
- MICHAELI, E. (1993): Ložiská kamennej soli na východnom Slovensku. Miscellanea Geographica Universitatis Bohemiae Occidentalis, 2, Plzeň, s. 89-96.
- MICHAELI, E. (1994): Vybrané kapitoly z regionálnej geografie Slovenskej republiky. Formovanie územia Slovenska a vývoj jeho hraníc. Metodické centrum, Prešov, 54 s.
- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1994): Náčrt environmentálnych dimenzií regiónu Prešova. Urbánne a krajinné štúdie, 1, Prešov, s. 116-145.
- MICHAELI, E. (1995): Vybrané kapitoly z regionálnej geografie Slovenskej republiky. Priemysel, poľnohospodárstvo. Metodické centrum, Prešov, 65 s.
- MICHAELI, E. (1995): Geomorfologické pomery Hornádskej kotliny. Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae, Prírodné vedy. Biológia – geografia, roč. XXVI. Prešov, s. 233-252.
- MICHAELI, E. (1995): Analýza reliéfu Hornádskej kotliny. In: Švorc, P. (ed.): Spiš v kontinuite času. Zborník z medzinárodnej konferencie. FF v Prešove UPJŠ v Košiciach, Österreichisches Ost- und Südosteuropa Institut Wien. Prešov-Bratislava-Wien, s. 319-328.



- MICHAELI, E. (1996): Vybrané kapitoly z regionálnej geografie Slovenskej republiky. Cestovný ruch. Metodické centrum, Prešov, 65 s.
- MATLOVIČ, R. – KANDRÁČOVÁ, V. – MICHAELI, E. (1996): Exkurzie po Slovensku. Univerzita P.J. Šafárika v Košiciach, Inštitút turizmu a hotelového manažmentu v Prešove. Prešov, 424 s.
- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1997): Mikrogeografia a rozvoj regiónov. In: Aktuálne problémy regionálneho rozvoja, zborník z medzinár. konferencie, IROMAR, Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela, Banská Bystrica, s. 286-293.
- MICHAELI, E. – KANDRÁČOVÁ, V. (1997): Mikrogeografia v edukácii, výskume a pre prax. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach, Vp SGS, Prešov, s. 265-285.
- MICHAELI, E. (1997): Vybrané aspekty stavu životného prostredia v katastri obce Drienov a návrh opatrení na jeho skvalitnenie. Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae, XXVIII, Prírodné vedy, Biológia – geografia – chémia, FHPV PU Prešov, s. 177-202.
- KANDRÁČOVÁ, V. – MICHAELI, E. (1998): Ľubotice. OcÚ Ľubotice, 117 s.

#### **RNDr. Branislav NIŽNANSKÝ**

Narodil sa 26. augusta 1956 v Trenčianskych Tepliciach. V roku 1980 ukončil štúdium na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, aprobáciu matematika – zemepis. Diplomovú prácu vypracoval na tému „Medzipredmetové vzťahy medzi matematikou a zemepisom“. V r. 1983 vykonal rigoróznú skúšku na Prírodovedeckej fakulte UK a získal titul doktora prírodných vied (RNDr.). Pôsobil ako stredoškolský profesor v Krompachoch a Spišskej Novej Vsi. Od r. 1988 je odborným pracovníkom katedry.

V rámci pedagogickej činnosti zabezpečuje výučbu disciplíny Geoinformatika a kartografia. Vede terénne a mapovacie kurzy z kartografie a tradične sa podieľa na vedení zahraničných exkurzií. Pracuje na zavedení nových disciplín – Základov práce s GIS a Spracovania dát pomocou PC. Viedol 9 obhájených diplomových prác.

Vo vedecko – výskumnej činnosti sa zameriava na problematiku geografických dát a dátových typov v súvislosti s ich získavaním, spracovaním a interpretáciou pomocou máp. Hlavnou modelovou disciplínou pre tento výskum je geografia cestovného ruchu. Z tejto problematiky publikoval ako autor a spoluautor 2 monografie, 10 učebných a metodických textov, 11 pôvodných vedeckých prác, 5 odborných prác, 2 vedecko-populárne práce a 1 recenziu. Vypracoval 8 nepublikovaných expertíz a vedeckých správ. Na svoje výskumy zaznamenal 6 citácií a ohlasov.

Je členom Slovenskej komisie geografickej olympiády stredoškolskej mládeže a predsedom krajskej komisie GO v Košickom kraji. Je členom slovenskej poroty stredoškolskej odbornej činnosti v odbore geológia a geografia a je predsedom

krajských porôt tejto súťaže v Prešovskom a Košickom kraji. Od r. 1995 je tajomníkom Východoslovenskej pobočky Slovenskej geografickej spoločnosti. Od r. 1989 odborne a organizačne gesturuje budovanie a prevádzku laboratória geoinformatiky a kartografie na katedre.

*Výberová bibliografia:*

- NIŽNANSKÝ, B. (1991): Informatizácia v geografii z pohľadu prípravy učiteľov. Zborník Medacta '91, č.4, PdF Nitra, s. 170-176.
- NIŽNANSKÝ, B. (1993): Mentálne schopnosti vo vzťahu ku krajine a mape. Kartografické listy, 1, 37-45.
- NIŽNANSKÝ, B. (1994): Mentálna mapa a profesionálne mapové diela, Kartografické listy, 2, 61-70.
- NIŽNANSKÝ, B. (1994): Rozloha a základná charakteristika katastra obce. Poloha obce. Reliéf. Klíma. Pôda. Humánnogeografická charakteristika obce. In: Nálepko - Vondrišiel. Monografia obce. Modrý Peter, Levoča, s. 10-25.
- NIŽNANSKÝ, B. (1995): Tabuľkový kalkulátor v analytickej časti vedeckej práce. Miscellanea Geographica Universitatis Bohemiae Occidentalis, 3, Plzeň, s. 94-101.
- NIŽNANSKÝ, B. (1995): Kartografia v príprave budúcich učiteľov na pedagogických fakultách. Miscellanea Geographica Universitatis Bohemiae Occidentalis, 3, Plzeň, s. 31-40.
- NIŽNANSKÝ, B. (1995): Interpretácia percepcie regiónu na príklade východného Slovenska. Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae, Prírodné vedy, XXVI., biológia – geografia, UPJŠ Prešov, s. 253-272.
- NIŽNANSKÝ, B. (1995): Kontinuita starostlivosti o talenty – databáza talentovanej mládeže SR. In: Medacta 95, Zborník 4, Nitra, s. 161-165.
- NIŽNANSKÝ, B. – SIDIMÁKOVÁ, J. (1995): Behaviorálny prístup k poznaniu geografie mesta na príklade Prešova – kartografické interpretácie. Miscellanea Geographica Universitatis Bohemiae Occidentalis, 4, Plzeň, s. 81-94.
- NIŽNANSKÝ, B. – OVČIARIK, P. (1995): Architektúra a organizácia editora testov. In: Medacta 95, Zborník 2, Nitra, s. 136-140.
- NIŽNANSKÝ, B. (1997): Mapa ako zdroj informácie Kartografické listy, 5, 29-40.
- NIŽNANSKÝ, B. (1997): Problémy morfometrickej a kvantitatívnej analýzy skalárneho bodového poľa výšok (modelové územie z povodia Ondavy). Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae, XXVIII, Prírodné vedy, Biológia – geografia – chémia, FHPV Prešovskej Univerzity, Prešov, s. 203-213.
- NIŽNANSKÝ, B. (1997): Problematika kvantitatívnej valorizácie predpokladov cestovného ruchu. Urbánne a krajinné štúdie 2, PU Prešov, s. 234-240.



- HARČÁR, J. – NIŽNANSKÝ, B. (eds.) (1997): Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach. Vsp SGS a Katedra geografie a geológie Pedagogickej fakulty UPJŠ, Prešov, 355 s.
- KANCÍR, J. – MADZIKOVÁ, A. – NIŽNANSKÝ, B. – NOVODOMEČ, R., (1997): Vlastivedný atlas pre 3. a 4. ročník ZŠ. VKÚ Harmanec.

**RNDr. Dagmar POPJAKOVÁ**

Narodila sa 23. júla 1964 v Bojniciach. Štúdium na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, špecializáciu humánna geografia, ukončila v roku 1987, pričom na základe študijných výsledkov a úspešnej obhajoby diplomovej práce získala titul doktorky prírodných vied (RNDr.). Diplomovú prácu na tému „*Ekologická infraštruktúra juhozápadného Slovenska*“ spracovala pod vedením prof. RNDr. Kolomana Ivaničku, DrSc., oponentom práce bol RNDr. J. Bulla, CSc. V r. 1987-1992 pracovala na Geografickom ústave SAV, pracovisku v Košiciach, od r. 1992 je odbornou asistentkou na prešovskej katedre.

V rámci pedagogickej činnosti zabezpečuje výuku Geografie výroby, Geografie nevýrobnej sféry a Humánnej geografie strednej Európy. V rámci voliteľných foriem zavádza výučbu Sociálnej geografie a Transformácie priestorových produkčných systémov. Počas pôsobenia na katedre odviedla 3 diplomantov.

Vo vedecko – výskumnej činnosti sa orientuje na problematiku geografických aspektov socioekonomickej transformácie pod vplyvom politicko-spoločenských zmien v strednej a východnej Európe a na okruh regionálnych rozvojových problémov. Z tejto problematiky doposiaľ vypublikovala 2 učebné texty, 11 pôvodných vedeckých prác, 13 odborných prác, 2 recenzie a vypracovala 3 nepublikované expertízy. Na uverejnené práce zaznamenala 3 citácie a ohlasy. Je predsedníčkou krajskej komisie zemepisnej olympiády základných škôl v Košickom kraji.

*Výberová bibliografia:*

- KMEŤOVÁ, D. (1987): Synergia infraštruktúry životného prostredia juhozápadného Slovenska. Sborník referátů z XVII.sjezdu ČSGS v Ostravě, sv. II., Brno, s. 278-285.
- POPJAKOVÁ, D. (1992): Infraštruktúra udržiavania kvality životného prostredia (príklad juhozápadného Slovenska). In: Drgoňa, V. (ed.): Regionálne systémy životného prostredia, SGS Nitra, s. 165-168.
- POPJAKOVÁ, D. – LACOVÁ, A. (1993): Karpatský euroregión. (Predpoklady východoslovenských pohraničných oblastí pre medziregionálnu spoluprácu v rámci asociácie Karpatský euroregión). Miscellanea Geographica Universitatis Bohemiae Occidentalis, 1, Plzeň, s. 37-44.
- POPJAKOVÁ, D. (1994): Hospodársky rozvoj okresu Bardejov v procese ekonomickej transformácie. Regionální revue 2, Ostrava, s. 20-25.
- POPJAKOVÁ, D. (1995): Vybrané problémy hospodárskej transformácie regiónu Starej Ľubovne. Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarika-nae, XXVI., Prírodné vedy, UPJŠ Prešov, s. 273-288.

- POPJAKOVÁ, D. (1995): Institutionalisation and Organizational Shapes of Transfrontier Cooperation. Acta Universitatis Matthiae Belii. Baran, V. (ed.): The Boundaries and their Impact in the Territorial Structure of Region and State. UMB Banská Bystrica, s. 46-50.
- POPJAKOVÁ, D. (1995): Transformácia vlastníckej štruktúry v regióne severovýchodného Slovenska. Geographia Slovaca, 10, GÚ SAV Bratislava, 207-217.
- POPJAKOVÁ, D. (1996): Transformation of Industrial Plants in the Saris Region. Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Comenianae, Geographica, 37, UK Bratislava, s. 199-206.
- POPJAKOVÁ, D. (1997): Základné kapitoly z geografie priemyslu. FHPV PU Prešov, 141 s.
- POPJAKOVÁ, D. (1997): Social and Economic Transformation and its Influence on Demographic Changes in the Town of Bardejov. Studia i Materialy, 4, University of Lodz, s. 19-28.
- POPJAKOVÁ, D. (1997): Transformácia priemyselnej štruktúry okresu Svidník. Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Prírodné vedy, XXVIII., PU Prešov, s. 215-237.
- POPJAKOVÁ, D. (1997): Demografický vývoj mesta Bardejov v priemete transformácie jeho priestorovej štruktúry. In: Kónya, P. – Matlovič, R. (eds.): Obyvateľstvo Karpatskej kotliny I. Universum Prešov, s. 196-214.
- POPJAKOVÁ, D. – KANDRÁČOVÁ, V. (1997): Vývoj priestorovej štruktúry mesta Bardejov. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach. Prešov, s. 73-88.

#### **Mgr. Martina TOBIÁŠOVÁ**

Narodila sa 6. marca 1972 v Prešove. Štúdium na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, špecializáciu fyzická geografia, ukončila v r. 1996 a získala titul magister (Mgr.). Diplomovú prácu na tému „Komplexná analýza katastrálneho územia obce Svinia“ spracovala pod vedením RNDr. Mladena Kolényho. Oponentom práce bol RNDr. Milan Lehotský, CSc. V r. 1996-1998 pôsobila na Katedre fyzickej geografie a geoekológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave ako študentka interného doktorandského štúdia. Od r. 1998 je asistentkou na prešovskom pracovisku.

V pedagogickej oblasti sa pripravuje na vedenie cvičení a seminárov z fyzicko-geografických disciplín. Vo vedecko-výskumnej činnosti sa orientuje na pedogeografiu. Z tejto oblasti doposiaľ vy publikovala ako spoluautorka 1 vedeckú štúdiu.

#### *Výberová bibliografia:*

- TOBIÁŠOVÁ, M. – KOLÉNY, B. (1998): Analýza prírodných pomerov mikroregiónu so zvláštnym zreteľom na pôdy, pôdno-ekologické jednotky a hodnotenie návrhov na optimálne využívanie. Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Comenianae, Geographica, 40, 55-68.



*Významnejšie publikácie bývalých pracovníkov katedry*

- ČINČÁR, J. – HRINDA, J. (1976): Mineralógia a petrografia. SPN Bratislava, 360 s.
- ČINČÁR, J. – HRINDA, J. (1978): Geológia. UPJŠ Košice, 326 s.
- GAŠPAR, G. (1966): Príspevok o lokálnych podmienkach vývoja vegetácie v severnej časti Slanského pohoria. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, V., Prírodné vedy, SPN Bratislava, s. 53-74.
- KARNIŠ, J. (1958): Všeobecný fyzický zemepis – geomorfológia. SPN Bratislava, 329 s.
- KARNIŠ, J. – KUPKA, R. – GUTWIRTH, L. (1967): Obecný fyzický zemepis. SPN Praha.
- KARNIŠ, J. a kol. (1970): Peniny – fyzickogeografická charakteristika. Geografické práce, r. I., č. 2, SPN Bratislava.
- KARNIŠ, J. – KVITKOVIČ, J. (1970): Prehľad geomorfologických pomerov východného Slovenska. Geografické práce, r. I., č. 1, SPN Bratislava, 220 s.
- KOŠTÁLIK, J. (1974): Charakteristika a stratigrafia fosílnych pôd a spraší Nitrianskej pahorkatiny. Náuka o Zemi, VIII., ser. Pedologica 9, Veda Bratislava, 140 s.
- KOŠTÁLIK, J. (1984): Krajina okresu Stará Ľubovňa. Príroda Bratislava, 174 s.
- KOŠTÁLIK, J. (1990): Reliéf. Podpovrchové a minerálne vody. Pôdy. In: Bolfík, J. a kol.: Gemer-Malohont I. Príroda. Osveta Martin s. 179-260, 301-349.
- JANKA, J. – GUTWIRTH, L. – MIHÁLY, M. – MIŠTERA, L. (1963): Zemepis svätadílů a SSSR. I., SPN Praha, 370 s.
- GUTWIRTH, L. – MIHÁLY, M. (1967): Zemepis Sovětskeho svazu. SPN Praha, 241 s.
- MIHAL, J. – MIHÁLY, M. (1969): Horný Šariš (historicko – ekonomicko – geografický náčrt). Východoslovenské vydavateľstvo Košice.
- NOVODOMEČ, R. (1967): Geomorfologické pomery povodia Parnej v Malých Karpatoch. Geografický časopis, 19, 3, 212-222.
- NOVODOMEČ, R. (1985): Geomorfológia Levočských vrchov. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, XXI., Prírodné vedy, SPN Bratislava, s. 75-139.
- PAPÍK, M. (1957): Základy kartografie a topografie. SPN Bratislava, 167 s.
- PAPÍK, M. (1959): Zemepisný náčrtník. SPN Bratislava, 396 s.
- PAPÍK, M. (1967): Práca v zemepisnom záujmovom krúžku. SPN Bratislava.
- PAPÍK, M. (1973): Náčrty vo vyučovaní zemepisu. SPN Bratislava, 263 s.
- MACHYČEK, J. – KÜHNLOVÁ, H. – PAPÍK, M. (1985): Základy didaktiky geografie. SPN Bratislava, 344 s.
- ŠIŠÁK, J. (1970): Geografia Rožňavskej kotliny a jej horskej obruby. Obzor Bratislava, 323 s.

- ŠIŠÁK, J. (1974): Vodné zdroje Rožňavského okresu a možnosti ich využitia. Geografické práce, r. IV., č. 1-2, SPN Bratislava, 234 s.
- ŠIŠÁK, J. (1977): Vývoj a súčasný stav dopravy v Gemeri. Osveta Martin, 107 s.
- ŠIŠÁK, J. (1978): Geografia magnezitového priemyslu Slovenska. Geografické práce, r.V., č. 1-2, SPN Bratislava, 221 s.
- ŠTECOVÁ, L. (1985): Štruktúra obyvateľstva podľa veku a pohlavia v okrese Prešov v r. 1970. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, XXI., Prírodné vedy, SPN Bratislava, s. 163-180.
- ŠTECOVÁ, L. (1987): Ekonomická aktivita obyvateľstva okresu Prešov. Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, XXII., Prírodné vedy, SPN Bratislava, s. 229-246.

#### ***Prehľad diplomových prác obhájených na katedre v r. 1990-1997***

##### **1990**

- DUBSKÁ, B.: Životné prostredie aglomerácie Ružomberka. Školiteľ: Z. Hochmuth
- DUDOVÁ, Z.: Prirodzený pohyb obyvateľstva a hustota obyvateľstva okresu Vranov nad Topľou. Školiteľ: L. Štecová
- DUTKOVÁ, T.: Geografické aspekty riešenia problémov najmenej rozvinutých krajín. Školiteľ: R. Ištók
- FABIÁNOVÁ, E.: Fyzickogeografická charakteristika Východoslovenskej nížiny. Školiteľ: R. Novodomec
- HULMANOVÁ, I.: Geografické aspekty subsystému terciárnej sféry vybraného sídla (Košice-mesto). Školiteľ: V. Kandráčová
- CHOMA, J.: Geografické aspekty ekonomického rozvoja Namíbie. Školiteľ: R. Ištók
- PÍŠOVÁ, I.: Funkčno-chórické aspekty školstva vybraného územia (Košice-mesto). Školiteľ: E. Michaeli
- SAVČÁKOVÁ, I.: Geografia obyvateľstva mesta Vranov nad Topľou s prihliadnutím na zmeny demografickej charakteristiky obyvateľstva za posledných 40 rokov. Školiteľ: L. Štecová
- STRÝKOVÁ, E.: Medzipredmetové a vnútropredmetové vzťahy pri vyučovaní základných poznatkov o Zemi a vesmíre v zemepise 5. ročníka ZŠ. Školiteľ: J. Kancír
- ŠANDALA, J.: Geografia zázemia Svidníka so zameraním na sídelnú problematiku. Školiteľ: R. Ištók
- TKÁČOVÁ, T.: Geografia poľnohospodárstva v okrese Trebišov. Školiteľ: M. Mihály



## 1991

- BABEJOVÁ, D.: Pasportizácia skládok pevného odpadu v okrese Prešov a ich vplyv na krajinu. Školiteľ: *E. Michaeli*
- BALAJOVÁ, E.: Prírodná krajina stredného Laborca a jej antropogénne zmeny. Školiteľ: *Z. Hochmuth*
- ĎURIŠINOVÁ, A.: Problematika znečisťovania ovzdušia v okrese Trebišov. Školiteľ: *Z. Hochmuth*
- FORGÁČOVÁ, L.: Životné prostredie a ochrana prírody v severnej časti okresu Michalovce. Školiteľ: *Z. Hochmuth*
- FRÖHLICH, K.: Poznatky o Zemi a vesmíre v našich a zahraničných učebniciach. Školiteľ: *J. Kancír*
- IŠTOKOVÁ, A.: Geografia priemyslu mesta Michalovce. Školiteľ: *A. Lacová*
- KONDÁS, P.: Geografia Kráľovského Chlmca a okolia. Školiteľ: *R. Novodomec*
- LIPTÁKOVÁ, J.: Geografia Veľkého Šariša. Školiteľ: *V. Kandráčová*
- MACKO, M.: Štruktúra prírodnej krajiny Slovenského krasu a jej antropogénne zmeny. Školiteľ: *Z. Hochmuth*
- MALINČIAK, M.: Prírodná krajina horného Laborca a jej antropogénne zmeny. Školiteľ: *Z. Hochmuth*
- OHRISKOVÁ, K.: Vybrané aspekty geografie obyvateľstva mesta Košíc. Školiteľ: *R. Ištók*
- PRISLUPSKÁ, D.: Geografické aspekty ekonomickej integrácie krajín severnej Afriky (na príklade Zväzu arabského Maghribu). Školiteľ: *R. Ištók*
- ROMANOVÁ, I.: Cestovný ruch okresu Spišská Nová Ves. Školiteľ: *B. Nižnanský*
- SOROKOVÁ, J.: Geografia Bardejova. Školiteľ: *V. Kandráčová*
- ŠIMAIOVÁ, L.: Životné prostredie a ochrana prírody v okrese Trebišov. Školiteľ: *R. Novodomec*
- TÓTHOVÁ, I.: Regionálnogeografické poznatky stredoškolskej mládeže – súčasný stav a perspektívy. Školiteľ: *J. Kancír*

## 1992

- BLAŽEK, J.: Výskum geografických vedomostí u dospelého obyvateľstva ČSFR. Školiteľ: *J. Kancír*
- CIRJAKOVÁ, J.: Hodnotenie obtiažnosti textovej časti učebníc zemepisu pre 5. ročník ZŠ so zameraním na základné poznatky o Zemi a vesmíre. Školiteľ: *J. Kancír*
- ČAJKOVÁ, G.: Prírodná krajina povodia Sekčova a jej antropotransformácia vegetácie. Školiteľ: *R. Novodomec*
- DOVAL, I.: Štúdium fyzickogeografických pomerov povodia Olšavy vo vzťahu k osídleniu Košickej kotliny. Školiteľ: *J. Košťálik*

- GLITTOVÁ, L.: Pasportizácia skládok pevného domového odpadu a ich vzťah ku krajine v okrese Bardejov. Školiteľ: *E. Michaeli*
- CHOVANCOVÁ, I.: Dopravnogeografický výskum na príklade regiónov rôznych rádov. Školiteľ: *V. Kandráčová*
- JURČ, M.: Komplexná geografia obce Pečovská Nová Ves. Školiteľ: *E. Michaeli, V. Kandráčová*
- KORBOVÁ, O.: Komplexný fyzickogeografický profil na území Spišsko-šarišského medzihoria. Školiteľ: *E. Michaeli*
- KORINOK, Š.: Chránené územia vo Vihorlatských vrchoch a ich predpolí, ich význam a využitie. Školiteľ: *R. Novodomec*
- LOBOVÁ, E.: Krajina v sociálnej percepcii detí. Školiteľ: *E. Michaeli*
- LUXOVÁ, D.: Geografické aspekty ekonomickej integrácie rozvojových krajín Ázie. Školiteľ: *R. Ištók*
- MAECOVSKÁ, R.: Geografia zázemia Trebišova so zameraním na sídelnú problematiku. Školiteľ: *R. Ištók*
- SASKO, J.: Vybrané zložky zázemia vodnej nádrže Veľká Domaša analyzované modernými metódami spracovania informácií. Školiteľ: *B. Nižnanský*
- VALACHOVIČOVÁ, M.: Geomorfologické pomery doliny Malej Svinky. Školiteľ: *J. Košťálik*
- WOJČÍK, V.: Fyzickogeografická charakteristika územia horného Laborca. Školiteľ: *J. Košťálik*
- WÜRSCHNEROVÁ, O.: Geografické aspekty rozmiestnenia, ekonomickej aktivity a spoločenského postavenia pôvodného obyvateľstva Južnej Ameriky. Školiteľ: *R. Ištók*
- ŽIPAJ, J.: Chránené územia v severnej časti Slanských vrchov, ich význam a využitie. Školiteľ: *R. Novodomec*
- ŽIPAJOVÁ, M.: Chránené územia v južnej časti Slanských vrchov, ich význam a využitie. Školiteľ: *R. Novodomec*

#### 1993

- BAJUSZOVÁ, K.: Fyzickogeografická charakteristika regiónu juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny. Školiteľ: *R. Novodomec*
- BUCKOVÁ, M.: Vybrané črty geografie vidieckeho sídla na príklade Krivian. Školiteľ: *V. Kandráčová*
- ČIRIPOVÁ, M.: Socioekonomicko-geografická analýza centrálnej mestskej zóny Prešova. Školiteľ: *B. Nižnanský*
- DEMČÁK, I.: Služby okresu Vranov nad Topľou. Školiteľ: *B. Nižnanský*
- DEMĽANOVÁ, R.: Zefektívňovanie využívania vyučovacích foriem, metód a prostriedkov vo vyučovaní hydrosféry v 5. ročníku ZŠ. Školiteľ: *J. Kancír*



- FILINOVÁ, J.: Znečistenie ovzdušia a jeho vplyv na životné prostredie v okrese Košice-mesto. Školiteľ: *Z. Hochmuth*
- GABRIOVÁ, D.: Odras štruktúry a reliéfu v charaktere hospodárskej činnosti človeka v širšom okolí Humenného. Školiteľ: *J. Harčár*
- GENCOVÁ, G.: Vývojové trendy ochrany a tvorby ŽP v okrese Michalovce. Školiteľ: *R. Novodomec*
- LUKÁČOVÁ, V.: Zefektívňovanie využívania vyučovacích foriem, metód a prostriedkov vo vyučovaní litosféry v 5. ročníku ZŠ. Školiteľ: *J. Kancír*
- MIKLUŠOVÁ, M.: Geografické aspekty ekonomickej integrácie rozvojových krajín na príklade OPEC. Školiteľ: *R. Ištók*
- MLYNARČÍKOVÁ, M.: Ťažba nerastných surovín v okrese Spišská Nová Ves a jej vplyv na životné prostredie. Školiteľ: *Z. Hochmuth*
- OSIFOVÁ, I.: Knižnica učiteľa geografie. Školiteľ: *J. Kancír*
- SEMANOVÁ, D.: Geografické aspekty ekonomickej integrácie rozvojových krajín na príklade Karibského spoločného trhu. Školiteľ: *R. Ištók*
- SIDIMAKOVÁ, J.: Obraz mesta Prešov vo vedomí jeho obyvateľov. Školiteľ: *B. Nižnanský*
- SOPKOVÁ, H.: Geografia zázemia Moldavy nad Bodvou so zameraním na sídelnú problematiku. Školiteľ: *R. Ištók*
- STANKOVÁ, J.: Fyzickogeografická charakteristika povodia horného Ipľa. Školiteľ: *R. Novodomec*
- ŠOLTISOVÁ, E.: Formovanie a percepčia obrazu mikroregiónu so špecifickou funkciou na príklade Solivaru. Školiteľ: *R. Matlovič*
- VOLEKOVÁ, M.: Znečistenie ovzdušia a jeho vplyv na životné prostredie. Školiteľ: *Z. Hochmuth*
- ZÁTORSKÁ, J.: Chránené územia v okrese Bardejov, ich význam a využitie. Školiteľ: *R. Novodomec*
- ZUBRÍKOVÁ, J.: Religiózne geografie okresu Bardejov. Školiteľ: *R. Matlovič*
- ŽELEZNÍKOVÁ, A.: Ťažba nerastných surovín v Slanských vrchoch a jej vplyv na krajinu. Školiteľ: *Z. Hochmuth*

#### 1994

- BULINSKÝ, J.: Religiózne geografie okresu Stará Ľubovňa. Školiteľ: *R. Matlovič*
- GUMANOVÁ, M.: Geografické aspekty religioznej problematiky v okrese Vranov nad Topľou. Školiteľ: *R. Matlovič*
- HOLOTOVÁ, N.: Analýza a priestorová diferenciacia nezamestnanosti v okrese Prešov. Školiteľ: *D. Popjaková*
- CHROMÁ, D.: Prírodná krajina severnej časti Košickej kotliny, jej využitie a antropogénne zmeny. Školiteľ: *R. Novodomec*

- LACOVÍČ, M.: Antropogénne zmeny krajiny v južnej časti Slovenského raja. Školiteľ: *J. Harčár*
- SAVKOVÁ, E.: Analýza a priestorová diferenciácia nezamestnanosti v okrese Michalovce. Školiteľ: *D. Popjaková*
- STANÍKOVÁ, I.: Životné prostredie a ochrana prírody na území okresu Poprad. Školiteľ: *R. Novodomec*
- STANOVČÁKOVÁ, M.: Geografia zázemia Vranova nad Topľou so zameraním na sídelnú problematiku. Školiteľ: *R. Ištók*
- SUVÁKOVÁ, A.: Geografia vinohradníctva tokajskej oblasti na východnom Slovensku. Školiteľ: *R. Ištók*
- ŠELEPOVÁ, K.: Geografické aspekty lokalizácie služieb pre cestovný ruch na príklade mesta Prešova. Školiteľ: *V. Kandráčová*
- VITOVÍČOVÁ, J.: Geograficko – geoeologické hodnotenie územia na príklade obce Šarišské Dravce. Školiteľ: *E. Michaeli*

#### 1995

- CILIP, V.: Dopravnogeografická analýza regiónu Humenné. Školiteľ: *V. Kandráčová*
- HAVRILOVÁ, M.: Geografia obce Drienov. Školiteľ: *E. Michaeli*
- HNÁTH, L.: Analýza funkčno-priestorovej štruktúry mesta na príklade Michaloviec. Školiteľ: *R. Matlovič*
- HOJCSKA, M.: Geografické aspekty ekonomickej integrácie rozvojových krajín na príklade SARC. Školiteľ: *R. Ištók*
- KAPOVÁ, S.: Komplexný fyzickogeografický profil na území Ondavskej vrchoviny pri Bardejove. Školiteľ: *E. Michaeli*
- KRIVDA, K.: Hodnotenie realizačných predpokladov cestovného ruchu okresov Spiša. Školiteľ: *B. Nižnanský*
- LÖRINCOVÁ, M.: Fyzickogeografické pomery obce Brestov. Školiteľ: *E. Michaeli*
- MAJLÁTOVÁ, A.: Geografia východnej časti zázemia Košíc so zameraním na sídelnú problematiku. Školiteľ: *R. Ištók*
- MICHALOVÁ, D.: Geografická analýza cestovného ruchu regiónu vodnej nádrže Domaša. Školiteľ: *V. Kandráčová*
- PAVELEKOVÁ, Z.: Pracovný zošit ako efektívny prostriedok vyučovania zemepis. Školiteľ: *J. Kancír*
- SAVKOVÁ, S.: Geografia zázemia Sniny so zameraním na sídelnú problematiku. Školiteľ: *R. Ištók*
- ŠOMŠÁK, R.: Historickogeografická analýza výroby skla v okrese Bardejov. Školiteľ: *A. Lacová*



- TEJBUSOVÁ, S.: Komparatívna dopravnogeografická analýza dvojice miest (na príklade Bardejova a Starej Ľubovne). Školiteľ: *V. Kandráčová*
- VEISENPACHER, J.: Ochrana prírody v Národnom parku Slovenský raj – v národnej prírodnej rezervácii Prielom Hornádu. Školiteľ: *R. Novodomec*
- ŽIVČÁKOVÁ, M.: Hodnotenie lokalizačných predpokladov cestovného ruchu okresov Spiša. Školiteľ: *B. Nižnanský*
- ŽOVINCOVÁ, M.: Geografické pomery katastra obce Šarišská Poruba. Školiteľ: *E. Michaeli*

## 1996

- BABICOVÁ, A.: Geografické aspekty ekonomickej integrácie krajín juhovýchodného fóra. Školiteľ: *R. Ištók*
- BANÍKOVÁ, J.: Percepčia krajiny sociálnou skupinou detí. Školiteľ: *E. Michaeli*
- BELEJ, M.: Geografické stredy území. Školiteľ: *B. Nižnanský*
- BRODŇANOVÁ, A.: Percepčia krajiny sociálnou skupinou detí. Školiteľ: *E. Michaeli*
- HARAKALOVÁ, A.: Problematika sledovania návštevnosti v Národnom parku Slovenský raj. Školiteľ: *B. Nižnanský*
- HUDÁK, P.: Geografia Sobraneckých kúpeľov. Školiteľ: *E. Michaeli*
- HVIZD, A.: Synantropná a ruderalná vegetácia a jej vzťah k formám využitia zeme v Levočskej kotline. Školiteľ: *E. Michaeli*
- KIZOVÁ, G.: Vývoj a súčasný charakter priemyslu v okrese Svidník. Školiteľ: *D. Popjaková*
- KOPČOVÁ, M.: Geografická analýza cestovného ruchu regiónu vodnej nádrže Domaša – svidnícka časť. Školiteľ: *V. Kandráčová*
- KOŠTIALOVÁ, L.: Hospodárenie s tuhým komunálnym odpadom v okrese Stará Ľubovňa. Školiteľ: *R. Novodomec*
- KRIVDOVÁ, Z.: Dopravnogeografická analýza regiónu Orava (okr. Dolný Kubín). Školiteľ: *V. Kandráčová*
- MELKOVIČOVÁ, B.: Afrika – pracovný zošit pre zemepis 5. ročníka ZŠ. Školiteľ: *J. Kancír*
- SLAVKOVSKÝ, M.: Dopravnogeografická analýza okresu Spišská Nová Ves. Školiteľ: *V. Kandráčová*
- STOPKOVÁ, J.: Geografická charakteristika obce Ličartovce. Školiteľ: *E. Michaeli*
- ZBOROVIANOVÁ, M.: Antropogénne zmeny v krajine severovýchodnej časti Košickej kotliny. Školiteľ: *Z. Hochmuth*
- ŽIDZIK, V.: Zdroje znečistenia povrchových vôd v okrese Humenné. Školiteľ: *Z. Hochmuth*

1997

- BENKO, M.: Politická geografia Afriky (na príklade Nigérie). Školiteľ: R. Ištók
- BOBALOVÁ, R.: Dopravnogeografická analýza okresu Lučenec. Školiteľ: V. Kandráčová
- DZURUSOVÁ, A.: Socioekonomickogeografická charakteristika hornotoryského regiónu Šariša. Školiteľ: V. Kandráčová
- FERJOVÁ, A.: Ázia – zemepisný náčrtník. Školiteľ: J. Kancír
- FOTTOVÁ, D.: Geografia obce Hrabkov. Školiteľ: E. Michaeli
- KIŠIDAYOVÁ, J.: Geografia obce Krásna Lúka. Školiteľ: E. Michaeli
- KSENIČOVÁ, H.: Fyzickogeografická charakteristika povodia horného toku rieky Slaná. Školiteľ: R. Novodomec
- LESNIAKOVÁ, Z.: Národnostná a konfesijná štruktúra obyvateľov Spiša. Školiteľ: R. Ištók
- PRIBULOVÁ, S.: Geomorfologické pomery v severovýchodnej časti Košickej kotliny v území medzi tokom Gýmešského jarka a potoka Olšavec. Školiteľ: Z. Hochmuth
- RIMÁKOVÁ, R.: Geomorfologické pomery v severovýchodnej časti Košickej kotliny medzi tokom Delne a Gýmešským jarkom. Školiteľ: Z. Hochmuth
- SVOBODOVÁ, M.: Aktuálne problémy životného prostredia v regióne stredného Spiša. Školiteľ: R. Novodomec
- UJHELY, M.: Ázia – pracovný zošit pre 6. ročník ZŠ. Školiteľ: J. Kancír

*Vybrané diplomové práce z vlastivedy a didaktiky vlastivedy*

- BRAJER, M. (1991): Vlastivedná charakteristika okresu Spišská Nová Ves. Školiteľ: J. Kancír
- DURAČKA, V. (1992): Vlastivedný prehľad Vysokých Tatier. Školiteľ: J. Kancír
- POPMPOVÁ, D. (1993): Turistické centrá v okrese Poprad. Školiteľ: J. Košťálik
- SMOLKA, R. (1993): Vedomostný prieskum z vlastivedy u žiakov 4. ročníka a ich záujem o predmet Vlastiveda. Školiteľka: A. Lacová
- ONDERKOVÁ, I. (1995): Vlastivedné vychádzky v 3. ročníku ZŠ. Školiteľka: A. Lacová
- SVOCÁKOVÁ, E. (1995): Ekologická výchova vo vlastivednom vyučovaní. Školiteľka: A. Lacová
- SZILÁSIOVÁ, J. (1995): Vybrané problémy pojmotvorného procesu vo vlastivede. Školiteľka: A. Lacová
- ČECH, P. (1996): Vlastivedná charakteristika okresu Rožňava. Školiteľ: J. Kancír
- MATEJOVÁ, A. (1996): Vlastivedné vychádzky v okrese Michalovce. Školiteľ: J. Kancír



- MAJTNEROVÁ, M. (1996): Vlastivedné vychádzky v Prešovskom okrese. Školiteľ: *J. Kancír*
- SALOKOVÁ, L. (1996): Názornosť vo vyučovaní vlastivedy. Školiteľka: *A. Madziková*
- GOMOLČÁKOVÁ, I. (1996): Kultúrne a historické zaujímavosti Košíc. Školiteľka: *A. Madziková*
- ČEČKOVÁ, R. (1997): Komparácia obsahového zamerania a štrukturálnych zložiek učebníc vlastivedy. Školiteľ: *J. Kancír*
- DOLÁKOVÁ, M. (1997): Testy a testovanie vedomostnej úrovne vo vlastivede. Školiteľ: *J. Kancír*
- ONDREJOVÁ, Z. (1997): Hry vo vlastivede. Školiteľka: *A. Madziková*
- SOPKOVÁ, E. (1997): Percepcia pojmov vidiecka a kultúrna krajina vo vyučovaní vlastivedy. Školiteľka: *A. Madziková*
- ŠTRBÁKOVÁ, T. (1997): Testy a testovanie vo vlastivede. Školiteľka: *A. Madziková*

#### **Literatúra a pramene:**

- Archív Katedry geografie a geoekológie FHPV PU v Prešove.
- ČINČÁR, J. a kol. (1969): Katedra geológie, biológie a základov poľnohospodárstva. In: 20 rokov vysokoškolského vzdelávania učiteľov základných škôl na východnom Slovensku. XII., Dekanstvo PdF UPJŠ Prešov, 19 s.
- HARČÁR, J. – MATLOVIČ, R. (1995): Katedra geografie Pedagogickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Prešove. Geografia, III., č. 3, 100-101.
- MATLOVIČ, R. (ed.) (1995): Katedra geografie PdF UPJŠ v Prešove. Informačný bulletin. Prešov, 19 s.
- MATLOVIČ, R. (1997): Náčrt vývinu vlastivedného poznávania a geografického skúmania územia Prešova. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach. PU, Vp SGS a MC Prešov, pp. 35-52.
- MATLOVIČ, R. – NIŽNANSKÝ, B. (1997): Bibliografia prác o východnom Slovensku. In: Harčár, J. – Nižnanský, B. (eds.): Krajina východného Slovenska v odborných a vedeckých prácach. PU Prešov, pp. 325-355.
- Matriky absolventov VŠP v Prešove, Pedagogického inštitútu v Prešove, PdF UPJŠ v Prešove a FHPV PU v Prešove.
- NOVODOMEČ, R. (1989): Činnosť Katedry geografie Pedagogickej fakulty vo zväzku UPJŠ. In: Michaeli, E. (ed.): Zborník referátov z geografického seminára. PdF UPJŠ Prešov, s. 1-6.
- PAPÍK, M. (red.) (1969): Pedagogická fakulta v Prešove Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. In: 20 rokov vysokoškolského vzdelávania učiteľov základných škôl na východnom Slovensku. XVIII., Dekanstvo PdF UPJŠ Prešov, 50 s.

Podklady od pracovníkov katedry.

ŠIŠÁK, J. a kol. (1969): Katedra geografie. In: 20 rokov vysokoškolského vzdelávania učiteľov základných škôl na východnom Slovensku. IV., Dekanstvo PdF UPJŠ Prešov, 45 s.

WIEDERMANNOVÁ, O. – OTČENÁŠ, M. (1984): Z dejín vysokého školstva v Košiciach a Prešove po r. 1948. In: 25 rokov Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. UPJŠ Košice, s. 235-244.

**Department of Geography and Geoecology Faculty of Humanities  
and Natural Sciences University of Prešov and its position  
in the geographical education and research  
in the end of the second millenary**

The teaching of geography at university level in East Slovakia goes back to 1949 when a branch of the Pedagogical Faculty in Bratislava was established in Košice. Then the Institute of Geography was a part of the Department of Natural Sciences and M. Papík was its first employer. In 1952 the Institute was joined by J. Karniš and the branch of the Pedagogical Faculty moved to Prešov. A year later the organizational structure of teacher training in Slovakia changed and the branch of the Pedagogical Faculty turned into the Pedagogical School of Higher Education. Another reorganization was made in 1959 when two pedagogical institutes, one in Prešov and one in Košice were established. The Department of Geography was founded in 1961 and was joined by all the members of the Institute of Geography. In 1964 the Pedagogical Institute was transformed into a Pedagogical Faculty, which was integrated into P. J. Šafárik University becoming its fourth faculty. Thus geography became one of the subjects being taught at university. The Department of Geography had eight members at this time, namely: J. Karniš (head of the department), J. Čurný, G. Gašpar, S. Krenický, M. Mihály, M. Papík, J. Šišák and L. Štecová.

In 1966 a research centre named The Centre for Environmental Studies was founded within the department, the main aim of which was to intensify research activities in the field of geography in Eastern Slovakia. At the beginning the members of the research staff of the Centre were J. Harčár, J. Košťálik, E. Kandová-Michaeli and A. Sabol. As for research work, the members of the department and the Centre in the second half of the 60s and 70s focused on physico-geographical research of selected regions in East Slovakia (geomorphological analysis of flysh regions of East Slovakia, geography of Prešov region). The results of their research work were published in the following: Zborník PdF v Prešove UPJŠ v Košiciach, zv. Prírodné vedy and Geografické práce (Geographical Works).

In 1981 the research institution called The Centre for Environmental Studies was abolished and its members were joined to the Department of Geography as



research workers. The department had in 1981 12 members, namely: J. Šišák (head), Z. Hochmuth, J. Hrinda, R. Ištók, V. Kandračová, O. Leššová, J. Mihalčín, M. Mihály, E. Michaeli, R. Novodomec, M. Papík, L. Štecová.

In 1996 the department became a new name „Department of Geography and Geocology“ and in 1997 was established University of Prešov and Faculty of Humanities and Natural Science. Department of Geography and Geocology was integrated into this new faculty. At present had department 12 members, namely: E. Michaeli (head), L. Dzurovčin, J. Harčár, Z. Hochmuth, R. Ištók, J. Kancír, V. Kandračová, A. Madziková, R. Matlovič, B. Nižnanský, D. Popjaková and M. Tobiášová. As for pedagogic work, the department provides teacher training for geography at elementary schools and secondary schools as well as providing lectures for students of history, politicalology and management at Faculty of Arts. During the existence of both the Institute and the department (1954-1997) there have 1 288 graduates. The members of the department contributed to the organization of the faculty. In the past several members of the department performed as the dean of the faculty, namely J. Karniš (1965-1969), J. Košťálik (1990-1991), Z. Hochmuth (1991-1994) and R. Novodomec (1994-1997).

As for research work in the 1980s and 1990s the following topics were being researched: The regional structure of selected flysch areas of East Slovakia and the possibilities of their economic exploitation, Evaluation of landscape elements and their function in the environment, Geomorphological processes and their effects on relief of selected geomorphological structures of Western Carpathian Mountains, Geographic structure of selected regions from the aspect of their rational exploitation, preservation and quality of life, Politogeographical research on global, macro and mezoregional level, Eolic sediments of Western Carpathian Mountains – their genesis, qualities, chronostratigraphy and ecological use, The conception of a didactic system of general knowledge about the Universe and Earth in elementary school geography, The research of internal spatial structure of the city of Prešov, The research of the transformation of economic systems, regions and regional development in the period of transition.

Since 1959 the East Slovakian branch of the Geographic Society of the Slovak Academy of Science has been working with the department. Its main aim is to popularize geography among teachers and students and it contributes to heightening the quality of teaching by keeping contacts with their graduates. During its existence the branch has organized several congresses. In 1965 it was the 10th congress of the Czecho-Slovak Society of Geography and in 1982 the 8th congress of the Slovak Geographic Society. Recently they have been preparing the 12th congress of the Slovak Geographic Society, which is going to be held in 1998.

As for raising the quality of the departments research work and teacher training, it is very important for the department to keep in contact and cooperate with other Slovak geographic institutions as well as some foreign ones. They have very close contacts with the departments of geography at Comenius University in Bratislava, Matej Bel University in Banská Bystrica, Konštantín University in Nitra, with the Institute of Geography of The Slovak Academy of Sciences in

Bratislava. Contacts with foreign institutions are very fruitful too. The department cooperates with departments of geography at universities in the Czech Republic, namely in Prague, Brno, Olomouc, Ostrava and Pilsen, in the Poland, namely in Łódź, Warszawa, Kraków and with others institutions in Germany, Ukraine, Hungary, Austria and Great Britain.

The Department of Geography and Geoecology in Prešov has become an most important institutions of geography in East Slovakia. A great deal of success is due to the members of the department taking the post of heads of the institution: Doc. RNDr. Matej Papík (1951-1952), Doc. RNDr. Ján Karniš, CSc. (1952-1970), Prof. RNDr. Ján Šišák, CSc. (1971-1981), Doc. RNDr. Martin Mihály, CSc. (1981-1986), Doc. RNDr. Rudolf Novodomec, CSc. (1986-1994), Doc. RNDr. Ján Harčár, CSc. (1994-1997) and Doc. RNDr. Eva Michaeli, CSc. (since 1997).

**Recenzent:** Doc. RNDr. Martin Mihály, CSc.